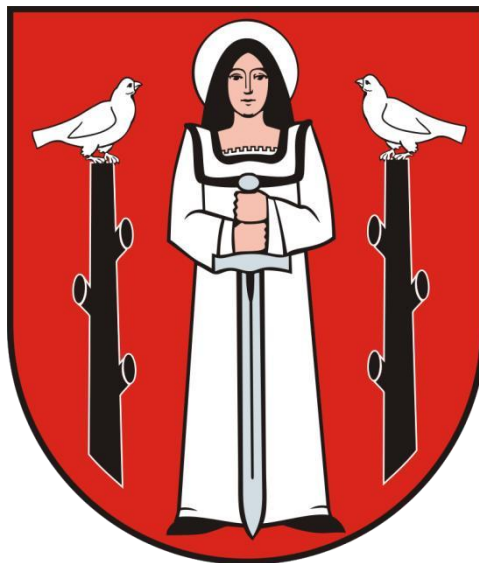

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO MIASTA GOLUB-DOBRYŃ

Organ sporządzający:
Burmistrz Miasta Golub-Dobrzyń

Autor prognozy:
mgr inż. architekt Aleksandra Lewna

Rok opracowania: **2026**

Spis treści

1. Przedmiot opracowania	2
2. Cel i zakres pracy.....	3
3. Podstawy prawne i materiały wyjściowe.....	4
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
5. Powiązania z innymi dokumentami	5
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	8
7. Opis projektowanego zagospodarowania	26
8. Analiza potencjalnych oddziaływań ustaleń planu na środowisko	31
9. Ocena wpływu ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska	34
10. Ocena wpływu ustaleń planu na obszary chronione.....	38
11. Obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	41
12. Rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływania na środowisko	43
13. Analiza wariantowa i rozwiązania alternatywne	48
14. Metody sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko	51
15. Monitoring skutków realizacji ustaleń planu	52
16. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	53
17. Wnioski końcowe.....	53
18. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	55
19. Oświadczenie autora prognozy	57

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń. Dokument został sporządzony w związku z podjęciem Uchwały Nr VII/34/2024 Rady Miasta Golub-Dobrzyń z dnia 1 października 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń.

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury sporządzania planu ogólnego i jest integralną częścią procesu planistycznego. Dokument ten sporządzany jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej zgodnie z przepisami prawa krajowego oraz unijnego.

Granice obszaru objętego sporządzeniem planu ogólnego pokrywają się z granicami administracyjnymi Gminy Miasto Golub-Dobrzyń. Oznacza to, że analiza przeprowadzona w niniejszej prognozie obejmuje cały obszar miasta wraz z jego elementami środowiska przyrodniczego, krajobrazowego i kulturowego.

Plan ogólny gminy stanowi nowy instrument planowania przestrzennego wprowadzony na mocy ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Dokument ten zastępuje dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i stanowi podstawę prowadzenia polityki przestrzennej gminy.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem analitycznym, którego podstawowym zadaniem jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań ustaleń planu ogólnego na środowisko przyrodnicze oraz określenie możliwości zapobiegania lub ograniczania ewentualnych negatywnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji ustaleń planistycznych.

Dokument ten stanowi ważne narzędzie wspomagające proces podejmowania decyzji w zakresie planowania przestrzennego. Dzięki przeprowadzonym analizom możliwe jest wskazanie potencjalnych zagrożeń dla środowiska oraz określenie kierunków działań minimalizujących negatywne oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego.

2. Cel i zakres pracy

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń. Opracowanie ma na celu określenie możliwych oddziaływań planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, zdrowie i warunki życia mieszkańców oraz na elementy dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Prognoza ma również na celu wskazanie środków zapobiegających lub ograniczających potencjalne negatywne oddziaływania oraz określenie działań, które mogą przyczynić się do poprawy stanu środowiska.

Zakres niniejszej prognozy wynika z przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres ten obejmuje w szczególności analizę istniejącego stanu środowiska przyrodniczego, identyfikację problemów środowiskowych występujących na obszarze miasta oraz ocenę przewidywanych oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planu.

Opracowanie obejmuje również analizę zgodności projektu planu ogólnego z dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

W ramach prognozy dokonano identyfikacji i analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych i skumulowanych. Analiza obejmuje oddziaływania krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, a także oddziaływania stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Szczególną uwagę poświęcono ocenie wpływu ustaleń planu na obszary objęte ochroną przyrody, w tym przede wszystkim na obszar Natura 2000 „Dolina Drwęcy”, który stanowi jeden z najważniejszych elementów systemu przyrodniczego regionu.

Zakres prognozy obejmuje również wskazanie działań łagodzących, rozwiązań alternatywnych oraz propozycji monitorowania skutków realizacji ustaleń planu.

3. Podstawy prawne i materiały wyjściowe

Podstawę prawną sporządzenia niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko stanowią przepisy prawa krajowego oraz prawa Unii Europejskiej regulujące zasady prowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych.

Najważniejszym aktem prawnym regulującym sporządzanie prognozy oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ustawa ta określa zasady przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych, w tym planów ogólnych gmin.

Istotne znaczenie mają również przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, które regulują zasady prowadzenia polityki przestrzennej gmin oraz sporządzania dokumentów planistycznych.

W opracowaniu uwzględniono także przepisy ustawy o ochronie przyrody, ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy Prawo wodne oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego uwzględniono przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ważnym elementem podstaw prawnych są również akty prawa Unii Europejskiej, w szczególności Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwana dyrektywą SEA. Ponadto uwzględniono dyrektywę siedliskową oraz dyrektywę ptasią regulujące zasady ochrony obszarów Natura 2000, a także Ramową Dyrektywę Wodną dotyczącą gospodarowania zasobami wodnymi.

Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano liczne materiały źródłowe, w tym dokumenty planistyczne i strategiczne dotyczące obszaru miasta Golub-Dobrzyń, opracowania środowiskowe oraz dane pochodzące z instytucji publicznych. W szczególności wykorzystano dokumenty takie jak Strategia Rozwoju Miasta Golub-Dobrzyń, Program Ochrony Środowiska dla miasta oraz dokumenty planistyczne szczebla regionalnego i krajowego m.in. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego i Audyt krajobrazowy województwa kujawsko-pomorskiego.

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona z wykorzystaniem metod analitycznych stosowanych w opracowaniach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko.

Podstawową metodą zastosowaną w opracowaniu była metoda analizy eksperckiej, polegająca na ocenie potencjalnych oddziaływań ustaleń planu na środowisko na podstawie dostępnych danych, wiedzy naukowej oraz doświadczenia autorów opracowania.

W procesie sporządzania prognozy wykorzystano również analizę dokumentów planistycznych i strategicznych, analizę kartograficzną oraz analizę danych środowiskowych pochodzących z baz danych instytucji publicznych.

Istotnym elementem metodologicznym była analiza macierzy oddziaływań, która pozwala na identyfikację zależności pomiędzy ustaleniami planu a poszczególnymi komponentami środowiska. Metoda ta umożliwia określenie charakteru oddziaływań, ich skali, czasu trwania oraz zasięgu przestrzennego.

W prognozie zastosowano również analizę wariantową, obejmującą analizę wariantu zerowego. Wariant ten zakłada brak realizacji ustaleń planu ogólnego i pozwala na ocenę potencjalnych zmian w środowisku, które mogłyby nastąpić w przypadku braku przyjęcia dokumentu planistycznego.

Zastosowane metody badawcze umożliwiły kompleksową ocenę potencjalnych oddziaływań ustaleń planu na środowisko oraz określenie działań minimalizujących ewentualne negatywne skutki środowiskowe.

5. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń pozostaje w ścisłym powiązaniu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi sporządzanymi na różnych poziomach zarządzania przestrzenią.

Na poziomie krajowym istotne znaczenie mają dokumenty określające kierunki polityki rozwoju państwa, w szczególności Polityka ekologiczna państwa 2030, Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Kraju.

Na poziomie regionalnym kluczową rolę odgrywa Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego oraz Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030. Dokumenty te określają kierunki rozwoju przestrzennego regionu oraz zasady ochrony zasobów środowiska przyrodniczego.

Na poziomie lokalnym szczególne znaczenie mają dokumenty strategiczne dotyczące rozwoju miasta Golub-Dobrzyń, w tym Strategia Rozwoju Miasta Golub-Dobrzyń do roku 2032 oraz Program Ochrony Środowiska dla miasta.

Projekt planu ogólnego uwzględnia również cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów dotyczących ochrony przyrody oraz gospodarowania zasobami wodnymi.

Analiza powiązań projektu planu ogólnego z innymi dokumentami pozwala stwierdzić, że dokument ten jest zgodny z głównymi kierunkami polityki przestrzennej oraz środowiskowej określonymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Uwzględnienie tych powiązań

stanowi istotny element zapewnienia spójności polityki przestrzennej oraz realizacji zasad zrównoważonego rozwoju.

5.1. Powiązania Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

Projekt Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń pozostaje w zgodności z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przyjętego Uchwałą Nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003 r. Dokument ten określa podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego regionu oraz wskazuje zadania ponadlokalne służące realizacji celów publicznych o znaczeniu regionalnym.

W strukturze osadniczej województwa Golub-Dobrzyń pełni funkcję lokalnego ośrodka miejskiego obsługującego obszar powiatu golubsko-dobrzyńskiego oraz otaczające tereny wiejskie. Miasto stanowi ważny element systemu osadniczego regionu, zapewniając dostęp do usług publicznych, edukacyjnych, administracyjnych oraz handlowych dla mieszkańców okolicznych gmin.

Istotnym elementem ustaleń planu województwa jest ochrona systemu przyrodniczego regionu, w szczególności dolin rzecznych pełniących funkcję korytarzy ekologicznych. W odniesieniu do obszaru miasta Golub-Dobrzyń szczególne znaczenie posiada dolina rzeki Drwęcy, która stanowi ważny element regionalnego systemu ekologicznego. W planie województwa wskazano zadanie nr 53 dotyczące ochrony i utrzymania ciągłości korytarzy ekologicznych w dolinach głównych rzek województwa, w tym doliny rzeki Drwęcy. Ustalenia projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń pozostają zgodne z tym kierunkiem polityki przestrzennej poprzez zachowanie doliny rzeki jako obszaru o dominującej funkcji przyrodniczej i rekreacyjnej oraz ograniczenie możliwości lokalizacji intensywnej zabudowy w jej obrębie.

Plan województwa wskazuje również na konieczność rozwoju infrastruktury transportowej zapewniającej właściwe powiązania komunikacyjne pomiędzy ośrodkami regionalnymi i powiatowymi. W tym zakresie istotne znaczenie posiada zadanie nr 102 dotyczące modernizacji i rozwoju regionalnego układu drogowego. W kontekście miasta Golub-Dobrzyń zadanie to odnosi się przede wszystkim do poprawy funkcjonowania połączeń drogowych realizowanych przez drogi wojewódzkie nr 534, 554 oraz 555, które zapewniają powiązania komunikacyjne miasta z Toruniem, Brodnicą, Rypinem oraz Kowalewem Pomorskim.

Istotne znaczenie w planie województwa przypisuje się również rozwojowi funkcji turystycznych regionu w oparciu o walory krajobrazowe oraz dziedzictwo kulturowe. W tym zakresie wskazano zadanie nr 118 dotyczące rozwoju turystyki i rekreacji w oparciu o zasoby przyrodnicze i kulturowe województwa. Miasto Golub-Dobrzyń posiada znaczący potencjał w tym zakresie, wynikający z obecności zamku krzyżackiego w Golubiu oraz wysokich walorów krajobrazowych doliny rzeki Drwęcy.

W planie województwa podkreślono także znaczenie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz historycznych układów urbanistycznych. Zadanie nr 142 dotyczy ochrony i rewaloryzacji najcenniejszych zespołów urbanistycznych oraz obiektów zabytkowych regionu. W odniesieniu do miasta Golub-Dobrzyń obejmuje to w szczególności ochronę historycznego

układu urbanistycznego starego miasta, zespołu zamkowego oraz zachowanie walorów krajobrazowych panoramy miasta w dolinie Drwęcy.

Analiza ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń wskazuje, że dokument ten pozostaje spójny z kierunkami polityki przestrzennej określonymi w planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego. Przyjęte rozwiązania planistyczne uwzględniają zarówno potrzebę rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych miasta, jak i konieczność ochrony najważniejszych elementów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego regionu.

5.2 Audyt krajobrazowy województwa kujawsko-pomorskiego – uwarunkowania krajobrazowe dla miasta Golub-Dobrzyń

Audyt krajobrazowy województwa kujawsko-pomorskiego został przyjęty Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. Dokument ten stanowi opracowanie identyfikujące i oceniające krajobrazy występujące na terenie województwa oraz wskazujące zasady ich ochrony i kształtowania w dokumentach planistycznych. Jednym z podstawowych elementów audytu jest wskazanie tzw. krajobrazów priorytetowych, czyli obszarów szczególnie cennych ze względu na wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, urbanistyczne lub widokowe, które powinny podlegać szczególnej ochronie i uwzględnieniu w polityce przestrzennej gmin.

W odniesieniu do obszaru miasta Golub-Dobrzyń oraz jego bezpośredniego otoczenia audyt krajobrazowy wskazuje przede wszystkim na znaczenie krajobrazu doliny rzeki Drwęcy oraz krajobrazu kulturowego historycznego miasta. Dolina Drwęcy stanowi jeden z najważniejszych elementów krajobrazu regionu i charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi oraz krajobrazowymi. Obszar ten tworzy szeroką dolinę rzeczną z mozaiką terenów otwartych, łąk, zadrzewień i elementów wodnych, stanowiących naturalne siedliska przyrodnicze. Jednocześnie dolina pełni funkcję ważnego korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadregionalnym. Szczególną cechą tego krajobrazu jest silne powiązanie elementów przyrodniczych z historyczną strukturą miasta Golub-Dobrzyń. W krajobrazie doliny wyraźnie zaznacza się dominanta wzgórz zamkowego z zamkiem golubskim, który stanowi jeden z najbardziej rozpoznawalnych elementów panoramy miasta.

Istotnym elementem krajobrazowym wskazanym w audycie jest również krajobraz kulturowy historycznego miasta Golub-Dobrzyń. W jego skład wchodzi przede wszystkim średniowieczny układ urbanistyczny Golubia z rynkiem oraz zachowanym układem ulic staromiejskich. Charakterystyczną cechą tego krajobrazu jest obecność historycznej zabudowy miejskiej, a także silne powiązania widokowe pomiędzy miastem a doliną rzeki Drwęcy. Zamek golubski wraz ze wzgórzem zamkowym stanowi dominującą formę krajobrazową, która wpływa na kształt panoramy miasta i jego odbiór w krajobrazie regionalnym.

Audyt krajobrazowy wskazuje jednocześnie na potencjalne zagrożenia dla krajobrazów priorytetowych, które mogą wynikać przede wszystkim z presji inwestycyjnej oraz niewłaściwego kształtowania przestrzeni. Do najważniejszych zagrożeń należą w szczególności niekontrolowana urbanizacja terenów otwartych, lokalizacja zabudowy w

strefach ekspozycji krajobrazowej, degradacja krajobrazu dolin rzecznych, chaos przestrzenny oraz wprowadzanie obiektów technicznych o dużej skali w krajobrazie otwartym. Wskazuje się również na możliwość negatywnego oddziaływania na historyczne układy urbanistyczne poprzez nieodpowiednie kształtowanie nowej zabudowy.

W związku z powyższym audyt krajobrazowy formułuje szereg rekomendacji planistycznych, które powinny być uwzględniane w dokumentach planistycznych gmin, w tym w planie ogólnym. W szczególności wskazuje się na konieczność zachowania terenów otwartych w obrębie doliny rzeki Drwęcy, ograniczania zabudowy w strefach zalewowych oraz ochrony korytarza ekologicznego rzeki. Podkreśla się również potrzebę zachowania naturalnych siedlisk nadrzecznych oraz ograniczania ingerencji w naturalny układ doliny rzecznej. W odniesieniu do krajobrazu kulturowego miasta szczególne znaczenie ma ochrona panoramy miasta i ekspozycji wzgórza zamkowego. Zaleca się zachowanie osi widokowych na zamek golubski oraz unikanie wprowadzania dominant wysokościowych mogących zakłócić historyczną strukturę krajobrazu. Jednocześnie wskazuje się na konieczność kształtowania nowej zabudowy w sposób harmonijny z historycznym charakterem centrum miasta.

Wnioski wynikające z audytu krajobrazowego mają istotne znaczenie dla kształtowania polityki przestrzennej miasta Golub-Dobrzyń. W szczególności wskazują na potrzebę ochrony doliny Drwęcy jako kluczowego elementu systemu przyrodniczego miasta, zachowania krajobrazu kulturowego historycznego centrum oraz ograniczania rozpraszania zabudowy na terenach o wysokich walorach krajobrazowych. Uwzględnienie tych uwarunkowań w dokumentach planistycznych sprzyja zachowaniu charakterystycznego krajobrazu miasta oraz utrzymaniu powiązań widokowych pomiędzy historyczną zabudową a doliną rzeki.

6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

6.1 Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Miasto Golub-Dobrzyń zajmuje powierzchnię około 750 ha i położone jest w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie golubsko-dobrzyńskim. Jednostka ta stanowi gminę miejską, której granice administracyjne ze wszystkich stron otaczają tereny gminy wiejskiej Golub-Dobrzyń.

Pod względem fizycznogeograficznym obszar miasta położony jest w obrębie makroregionu Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego. W granicach miasta stykają się trzy mezoregiony: Pojezierze Chełmińskie obejmujące północną część miasta, Dolina Drwęcy przebiegająca przez część środkową oraz Pojezierze Dobrzyńskie zajmujące południową część obszaru miejskiego.

W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne zajmujące około 315 ha, co stanowi około 42% powierzchni miasta. Drugą istotną kategorię stanowią tereny zurbanizowane, obejmujące około 287 ha, czyli około 38% powierzchni miasta. Znaczący udział w strukturze użytkowania terenu mają również lasy, które zajmują około 121 ha i stanowią około 16%

powierzchni miasta. Niewielki udział mają natomiast tereny pod wodami oraz nieużytki, które łącznie zajmują około 27 ha, czyli około 4% powierzchni miasta.

W strukturze osadniczej regionu Golub-Dobrzyń pełni funkcję wielofunkcyjnego ośrodka ponadlokalnego. Zasięg oddziaływania miasta wykracza poza granice powiatu golubsko-dobrzyńskiego i obejmuje również część obszarów sąsiednich powiatów.

Istotnym elementem funkcjonowania miasta jest jego korzystne położenie komunikacyjne. Przez obszar Golubia-Dobrzyń przebiega kilka ważnych dróg wojewódzkich. Należą do nich droga wojewódzka nr 534 relacji Lipnica – Golub-Dobrzyń – Rypin, droga wojewódzka nr 554 łącząca Golub-Dobrzyń z Kowalewem Pomorskim oraz droga wojewódzka nr 555 prowadząca z Golubia-Dobrzyń do Zbójna. Uzupełnieniem podstawowego układu komunikacyjnego są drogi powiatowe i gminne zapewniające obsługę komunikacyjną poszczególnych części miasta.

Przez obszar miasta przebiega również linia kolejowa Brodnica – Golub-Dobrzyń – Kowalewo Pomorskie. Linia ta ma charakter jednotorowy i niezelektryfikowany. Obecnie nie jest ona wykorzystywana do regularnego ruchu kolejowego.

Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń obowiązuje szereg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przez Radę Miasta Golubia-Dobrzyń. Akty te stanowią prawo miejscowe i zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Plany obejmują zarówno dokumenty podstawowe, jak i ich późniejsze zmiany dotyczące wybranych fragmentów miasta, w tym w szczególności obszarów zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz terenów położonych w sąsiedztwie doliny rzeki Drwęcy. Zestawienie obowiązujących planów miejscowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nr uchwały	Data uchwały	Nazwa planu	Data publikacji	Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom	Poz.
1	XIV/103/2003	29.12.2003	MPZP obejmujący obszar Starego Miasta oraz rejon Zamku	12.03.2004	Nr 20	231
2	XXXIX/281/2006	18.04.2006	MPZP dla części obszaru miasta Golub-Dobrzyń	19.06.2006	Nr 87	1350
3	XVI/69/2011	26.10.2011	MPZP „Rejon ulicy Lipnowskiej”	12.12.2011	Nr 266	2652
4	XVI/68/2011	26.10.2011	MPZP dla działki nr 514 obręb 4	12.12.2011	Nr 266	2651
5	XXI/105/2012	02.03.2012	Zmiana MPZP dla obszaru ul. Sosnowej, Leśnej i Miłej	18.04.2012	Nr 97	2030

6	XXXVIII/212/2017	23.05.2017	Zmiana MPZP dla części obszaru przy ul. Słuchajskiej	19.06.2017	Poz. 2540	–
7	LII/296/2018	27.02.2018	Zmiana MPZP dla obszaru Szosa Rypińska – dolina Drwęcy	30.03.2018	Poz. 1697	–
8	XLVII/254/2021	26.10.2021	MPZP dla terenu przy ul. Lipnowskiej	15.11.2021	Poz. 5368	–
9	L/265/2021	07.12.2021	Zmiana MPZP Starego Miasta i rejonu Zamku – ul. Wodna	28.12.2021	Poz. 6692	–
10	LXXVIII/391/2023	17.07.2023	MPZP dla obszaru przy jeziorze Jeziurki	31.07.2023	Poz. 4813	–
11	XXIV/127/2025	25.11.2025	MPZP dla północnej części Starego Miasta Golubia	10.12.2025	Poz. 7524	–

6.2. Stopień pokrycia miasta Golub-Dobrzyń miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Istotnym elementem analizy uwarunkowań planistycznych miasta Golub-Dobrzyń jest ocena stopnia pokrycia jego obszaru obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Informacja ta pozwala określić, w jakim zakresie polityka przestrzenna miasta była dotychczas realizowana poprzez akty prawa miejscowego oraz w jakim stopniu ustalenia planu ogólnego będą stanowiły podstawę dla dalszych działań planistycznych.

Miasto Golub-Dobrzyń zajmuje powierzchnię około 7,5 km² (ok. 750 ha). W wyniku prowadzonej w poprzednich latach polityki planistycznej znaczna część obszaru miasta została objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dokumenty te obejmują zarówno plany podstawowe sporządzone dla większych fragmentów miasta, jak i ich późniejsze zmiany dotyczące wybranych obszarów inwestycyjnych lub terenów wymagających aktualizacji ustaleń planistycznych.

W obowiązujących dokumentach planistycznych można wyróżnić kilka głównych grup planów miejscowych. Pierwszą z nich stanowią plany obejmujące obszary o szczególnym znaczeniu historycznym i kulturowym, w tym w szczególności obszar Starego Miasta wraz z rejonem zamku golubskiego. Drugą grupę stanowią plany obejmujące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej, zlokalizowane przede wszystkim w północnej i wschodniej części miasta. Kolejną kategorię stanowią plany dotyczące terenów usługowych oraz infrastrukturalnych, a także obszarów związanych z funkcjonowaniem układu komunikacyjnego miasta.

Znaczna część planów miejscowych dotyczy również terenów położonych w sąsiedztwie dolinnych obszarów rzeki Drwęcy, gdzie szczególne znaczenie ma zachowanie odpowiednich

zasad zagospodarowania przestrzennego wynikających z konieczności ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych tego obszaru.

Na podstawie analizy obowiązujących uchwał planistycznych można stwierdzić, że większość obszaru miasta objęta jest ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W wielu przypadkach dokumenty te były poddawane zmianom, które miały na celu dostosowanie zapisów planów do aktualnych potrzeb rozwojowych miasta oraz do zmieniających się uwarunkowań prawnych.

Wysoki stopień pokrycia miasta planami miejscowymi ma istotne znaczenie dla procesu sporządzania planu ogólnego. Ustalenia obowiązujących planów stanowią bowiem ważny materiał wyjściowy w procesie formułowania kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz określania stref planistycznych w planie ogólnym. Jednocześnie sporządzony plan ogólny umożliwi uporządkowanie systemu planowania przestrzennego w mieście poprzez stworzenie spójnych ram dla dalszych działań planistycznych.

Zestawienie podstawowych danych dotyczących pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przedstawiono w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Wartość
Powierzchnia miasta Golub-Dobrzyń	ok. 750 ha
Liczba obowiązujących MPZP (łącznie ze zmianami)	ok. 23
Szacunkowa powierzchnia objęta MPZP	ok. 680–700 ha
Udział powierzchni miasta objętej MPZP	ok. 90–95 %
Obszary nieobjęte MPZP	niewielkie fragmenty miasta wymagające aktualizacji dokumentów planistycznych

Wysoki poziom pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazuje, że dotychczasowa polityka przestrzenna była w dużej mierze realizowana w oparciu o akty prawa miejscowego. W związku z tym **plan ogólny miasta Golub-Dobrzyń pełni przede wszystkim funkcję porządkującą i koordynującą istniejący system planowania przestrzennego**, a jego ustalenia stanowią ramy dla dalszej aktualizacji obowiązujących planów miejscowych oraz sporządzania nowych dokumentów planistycznych w przyszłości.

6.2 Klimat i zjawiska atmosferyczne

Miasto Golub-Dobrzyń według regionalizacji klimatycznej Okołowicza położone jest w dzielnicy mazursko-podlaskiej. Obszar ten charakteryzuje się klimatem umiarkowanym przejściowym, w którym zaznacza się zarówno wpływ mas powietrza oceanicznego napływającego z Atlantyku, jak i powietrza kontynentalnego z obszaru Europy Wschodniej.

Średnia roczna temperatura powietrza na terenie miasta wynosi około 7,5–8,0°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, w którym średnia temperatura powietrza wynosi około –2,5°C, natomiast najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą około 17,5–18°C. Roczna suma opadów atmosferycznych na obszarze miasta wynosi przeciętnie od 500 do 550 mm. Największe sumy opadów notowane są w okresie letnim, natomiast najmniejsze w miesiącach zimowych oraz wczesnowiosennych.

Okres wegetacyjny trwa średnio około 210–220 dni. Warunki te sprzyjają rozwojowi roślinności oraz prowadzeniu działalności rolniczej na terenach położonych w otoczeniu miasta. Na analizowanym obszarze dominują wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie, co jest typowe dla północnej części Polski.

Warunki topoklimatyczne na terenie miasta są zróżnicowane i mają istotne znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego. Lokalny klimat kształtowany jest przede wszystkim przez obecność doliny rzeki Drwęcy, zróżnicowaną rzeźbę terenu oraz występowanie terenów zieleni i zbiorników wodnych. Istotną rolę odgrywa również jezioro Jeziurki oraz zadrzewienia i tereny zieleni miejskiej.

Najkorzystniejsze warunki klimatyczne występują na terenach wysoczyznowych oraz na płaskich obszarach zabudowy miejskiej, które są dobrze nasłonecznione i przewietrzane. Sprzyja to lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej. Mniej korzystne warunki notuje się natomiast w obniżeniach terenu oraz w dolinie Drwęcy, gdzie częściej obserwuje się zaleganie chłodnego powietrza, powstawanie mgieł oraz występowanie inwersji temperatury. Obszary te wymagają szczególnej uwagi w procesie planowania przestrzennego.

Istotne znaczenie dla kształtowania lokalnego mikroklimatu mają również tereny zieleni oraz zadrzewienia, które poprawiają jakość powietrza, ograniczają nagrzewanie powierzchni oraz pełnią funkcję naturalnych filtrów powietrza. Klimat miasta Golub-Dobrzyń można generalnie uznać za korzystny z punktu widzenia jakości życia mieszkańców oraz możliwości rozwoju funkcji mieszkaniowej, usługowej i turystycznej.

6.3 Geomorfologia i rzeźba terenu

Miasto Golub-Dobrzyń położone jest w obrębie Pojezierza Dobrzyńskiego w strefie kontaktu dwóch wyraźnie odmiennych jednostek geomorfologicznych. Są nimi dolina rzeki Drwęcy oraz wysoczyzna morenowa.

Rzeźba terenu miasta została ukształtowana przede wszystkim w wyniku działalności ostatniego zlodowacenia bałtyckiego oraz procesów fluwialnych związanych z działalnością rzeki Drwęcy. Deniwelacje terenu w granicach miasta wynoszą około 30–40 metrów.

Najniżej położone obszary znajdują się w dolinie rzeki Drwęcy na wysokości około 60–65 m n.p.m., natomiast wyżej położone fragmenty wysoczyzny morenowej osiągają wysokości około 95–105 m n.p.m. Dolina Drwęcy stanowi szeroką formę dolinną o charakterze pradolinowym, wcięta w wysoczyznę morenową. Jej szerokość w rejonie miasta wynosi około 1–1,5 kilometra.

W obrębie doliny występują terasy rzeczne, w tym terasy zalewowe oraz nadzalewowe. Lokalnie występują również niewielkie obniżenia terenu o charakterze równin biogenicznych. Strefa krawędziowa doliny jest miejscami silnie urozmaicona i rozcięta przez niewielkie dolinki erozyjne oraz formy denudacyjne.

Pozostała część miasta położona jest na wysoczyźnie morenowej o powierzchni płaskiej lub lekko falistej. W jej obrębie występują również zagłębienia bezodpływowe oraz niewielkie

oczka wodne. Dominują tereny o niewielkich spadkach wynoszących do około 3–5 procent, co sprzyja rozwojowi zabudowy miejskiej.

Większe nachylenia występują przede wszystkim na stokach doliny Drwęcy oraz w strefach przejściowych pomiędzy wysoczyzną a doliną rzeczną. Na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego na obszarze miasta nie stwierdzono występowania osuwisk ani terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

6.4 Budowa geologiczna i gleby

Duże walory rolnicze posiadają tylko grunty w północnej części Miasta, położone na wysoczyźnie morenowej. Na bazie glin polodowcowych i piasków gliniastych wykształciły się urodzajne gleby brunatne. Pozostałe tereny, w tym zwłaszcza dolina Drwęcy, to tereny o niskiej przydatności rolniczej gleb. W tej części dominują gleby piaskowe, torfowe, murszowe i aluwialne. Gleby torfowe lub mułowo-torfowe rozwinęły się również w miejscach obniżzeń terenu, o płytkim zaleganiu wód gruntowych, a zajęte są przeważnie przez średniej jakości użytki zielone lub nieużytki rolnicze. Teren stanowią grunty leśne klasy V, porośnięte sosną.

6.4.1 Złoże, tereny i obszary górnicze

Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń nie występują udokumentowane złoża kopalin o znaczeniu gospodarczym. Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego zawartymi w bazie MIDAS na terenie miasta nie zidentyfikowano czynnych obszarów górniczych ani terenów górniczych.

W przeszłości lokalnie prowadzono niewielką eksploatację piasków i żwirów wykorzystywanych w budownictwie lokalnym. Obecnie działalność ta nie jest prowadzona i nie odgrywa istotnej roli w gospodarce przestrzennej miasta.

6.5 Wody

6.5.1 Wody podziemne

W odniesieniu do wód podziemnych obszar miasta Golub-Dobrzyń znajduje się w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 39, oznaczonej kodem PLGW200039.

Jednostka ta obejmuje rozległy obszar północnej części województwa kujawsko-pomorskiego oraz fragmenty sąsiednich regionów. Wody podziemne występują tutaj przede wszystkim w utworach czwartorzędowych związanych z osadami polodowcowymi, takimi jak piaski i żwiry sandrowe oraz osady aluwialne dolin rzecznych.

Charakterystyka JCWPd

Kod JCWPd	Powierzchnia	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ocena ryzyka

PLGW200039	7573,5 km ²	dobry	dobry	niezagrożona
------------	------------------------	-------	-------	--------------

Zgodnie z aktualnymi ocenami monitoringowymi zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny tej jednostki oceniany jest jako dobry. Oznacza to, że zasoby wód podziemnych są obecnie wykorzystywane w sposób niepowodujący ich nadmiernej eksploatacji ani pogorszenia jakości. Głównym celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Na terenie miasta Golub-Dobrzyń nie występują obszary Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), które objęte są szczególną ochroną hydrogeologiczną.

6.5.2 Wody powierzchniowe

Obszar miasta Golub-Dobrzyń położony jest w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni rzeki Drwęcy, która stanowi jej prawobrzeżny dopływ. Sieć hydrograficzna miasta jest stosunkowo słabo rozwinięta, a głównym elementem układu wodnego jest rzeka Drwęca przepływająca przez środkową część miasta.

Drwęca jest rzeką o charakterze pojeziernym, silnie meandrującą. Jej źródła znajdują się na Pojezierzu Mazurskim w rejonie Wzgórz Dylewskich. Całkowita długość rzeki wynosi około 207 km, natomiast powierzchnia jej zlewni wynosi około 5363 km². W granicach województwa kujawsko-pomorskiego znajduje się odcinek rzeki o długości około 116,8 km.

Poza rzeką Drwęca na terenie miasta występują również niewielkie ciek wodne oraz zbiorniki wodne o niewielkiej powierzchni. W południowej części miasta zlokalizowane jest jezioro Jeziórko o powierzchni około 2,1 ha, które pełni funkcje przyrodnicze i rekreacyjne.

W sąsiedztwie analizowanego obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego znajduje się także ciek wodny Ruziec, położony około 1,2 km na zachód od analizowanego terenu. W odległości około 1,4 km na wschód zlokalizowany jest zbiornik wód stojących.

Zgodnie z podziałem na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) analizowany obszar znajduje się w granicach jednostki:

PLRW20001928949 – Ruziec od dopływu z jeziora Ugoszcz do ujścia.

Jednostka ta stanowi naturalną część wód objętą monitoringiem środowiskowym.

Charakterystyka JCWP

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena ryzyka
PLRW20001928949	Ruziec od dopływu z jeziora Ugoszcz do ujścia	naturalna część wód	dobry	dobry	niezagrożona

Głównym celem środowiskowym dla tej części wód jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie dobrego stanu chemicznego wód zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE.

Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń występują również tereny zagrożone powodzią związane z doliną rzeki Drwęcy. Informacje te wynikają z Map Zagrożenia Powodziowego oraz Map Ryzyka Powodziowego opracowanych w ramach Informatycznego Systemu Osłony Kraju. Analizowany obszar objęty opracowaniem znajduje się jednak poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

6.6 Szata roślinna i świat zwierzęcy

W dolinie rzeki Drwęcy dominują zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla dolin rzecznych, wśród których szczególne znaczenie mają łągi wierzbowe i topolowe, zbiorowiska szuwarowe oraz roślinność łąkowa. Siedliska te tworzą ważne elementy systemu przyrodniczego regionu i sprzyjają zachowaniu wysokiej bioróżnorodności.

Na obszarze miasta występują również liczne zadrzewienia śródpolne oraz przydrożne, a także pojedyncze drzewa stanowiące elementy zieleni krajobrazowej. Istotną rolę w strukturze zieleni miejskiej odgrywają tereny zieleni urządzonej, w tym parki, zieleńce, zadrzewienia cmentarzy oraz ogrody działkowe.

Flora tego obszaru jest stosunkowo bogata i obejmuje różnorodne zbiorowiska roślinne, wśród których przeważają zbiorowiska leśne, wodne, błotne, zaroślowe oraz łąkowe. Wśród roślinności związanej z siedliskami wilgotnymi i wodnymi występują między innymi rdest, grzybień biały, osoka aloesowata, moczarka kanadyjska oraz wywłócznik kłosowy. Na terenie doliny Drwęcy występują również liczne gatunki roślin chronionych, związane z siedliskami wodnymi i podmokłymi.

Świat zwierząt występujący na obszarze miasta Golub-Dobrzyń jest zróżnicowany i zależy od charakteru środowisk przyrodniczych. Występują tu gatunki związane zarówno z terenami leśnymi, jak i z obszarami rolniczymi oraz doliną rzeki Drwęcy.

Szczególne znaczenie przyrodnicze posiada dolina Drwęcy, która stanowi część obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy”. Obszar ten stanowi ważne siedlisko dla wielu gatunków zwierząt, w tym dla gatunków związanych z ekosystemami wodnymi i terenami podmokłymi. Do najważniejszych gatunków występujących w tym obszarze należą między innymi bóbr europejski oraz wydra. Dolina Drwęcy jest również siedliskiem licznych gatunków ptaków wodno-błotnych.

Rzeka Drwęca stanowi ponadto jedno z najważniejszych w Polsce siedlisk ryb wędrownych, co podkreśla jej wysokie znaczenie przyrodnicze w skali kraju.

Na obszarze wysoczyzny morenowej występują liczne gatunki drobnych ssaków oraz bogata ornitofauna. Wśród gadów spotykane są przede wszystkim żmija zygzakowata, zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka zielona oraz padalec zwyczajny.

Znaczną różnorodnością gatunkową charakteryzuje się fauna leśna występująca na terenach Nadleśnictwa Golub-Dobrzyń. Wśród zwierzyny grubej występują między innymi łosie, jelenie, daniela, sarny oraz dziki. Szacuje się, że populacja łosia na tym obszarze wynosi około

25 osobników, jelenia około 225 osobników, daniela około 735 osobników, sarny około 3192 osobników, natomiast dzika około 715 osobników.

Wśród innych gatunków ssaków występują lisy, jenoty, zające, borsuki oraz kuny. Spotykane są również gatunki ptaków łownych, takie jak bażanty i kuropatwy.

Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją przyrodniczą wykonaną w dniach 20 sierpnia 2021 r. oraz 13 marca 2022 r., na terenie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt ani grzybów, a także ich siedlisk. Nie odnotowano również obecności awifauny wymagającej szczególnej ochrony.

6.7 Obszary cenne przyrodniczo objęte formami ochrony przyrody

Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie występują liczne formy ochrony przyrody ustanowione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Najważniejsze z nich związane są przede wszystkim z doliną rzeki Drwęcy, która stanowi jeden z kluczowych elementów systemu przyrodniczego regionu oraz ważny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym. W granicach miasta znajdują się obszary objęte ochroną w formie rezerwatu przyrody, obszaru chronionego krajobrazu oraz obszaru Natura 2000. W niewielkiej odległości od miasta zlokalizowane są również inne cenne obszary przyrodnicze podlegające ochronie prawnej.

Zestawienie najważniejszych form ochrony przyrody występujących w granicach miasta Golub-Dobrzyń oraz w jego otoczeniu przedstawiono w poniższej tabeli.

Forma ochrony	Nazwa obszaru	Odległość od miasta
Rezerwat przyrody	Rzeka Drwęca	w obszarze
Rezerwat przyrody	Bobrowisko	5,64 km
Rezerwat przyrody	Tomkowo	8,68 km
Obszar chronionego krajobrazu	Doliny Drwęcy	w obszarze
Obszar chronionego krajobrazu	Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny Zgniłka-Wieczno-Wronie	5,77 km
Obszar chronionego krajobrazu	Drumlina Zbójeńskie	6,31 km
Natura 2000 – specjalny obszar ochrony siedlisk	Dolina Drwęcy PLH280001	w obszarze

Obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH280001)

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk **Dolina Drwęcy PLH280001** obejmuje rzekę Drwęcę wraz z wybranymi jej dopływami oraz pasami terenu po obu stronach rzeki. Obszar ten

charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem siedlisk przyrodniczych, obejmujących m.in. starorzecza, tereny podmokłe, lasy łąkowe oraz ekstensywnie użytkowane łąki nadrzeczne.

Ostoja ta została wyznaczona przede wszystkim w celu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków związanych z ekosystemami rzecznyymi. Szczególne znaczenie ma ona dla ochrony ichtiofauny rzeki Drwęcy. W obszarze występują gatunki ryb objęte ochroną w ramach Dyrektywy Siedliskowej, w tym m.in. boleń, różanka, koza, piskorz oraz głowacz białopłetwy.

Rzeka Drwęca stanowi jedno z ważniejszych w Polsce miejsc występowania ryb wędrownych oraz naturalnych tarlisk. W związku z tym prowadzone są działania ochronne i restytucyjne, obejmujące m.in. zarybianie gatunkami takimi jak łosoś, troć czy certa. Jednym z głównych zagrożeń dla funkcjonowania ekosystemu doliny pozostają zanieczyszczenia wód oraz zmiany stosunków wodnych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy

Znaczna część miasta Golub-Dobrzyń znajduje się w granicach **Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy**, który został utworzony w celu ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny rzecznej. Obszar ten obejmuje dolinę Drwęcy wraz z terenami bezpośrednio z nią związanymi, w tym fragmentami dolin dopływów oraz obszarami o wysokich walorach krajobrazowych.

Obszar chronionego krajobrazu charakteryzuje się znacznym udziałem terenów leśnych, użytków zielonych oraz zadrzewień śródpolnych. Ochrona tego obszaru polega przede wszystkim na zachowaniu naturalnego charakteru krajobrazu oraz ograniczeniu działań mogących prowadzić do degradacji środowiska przyrodniczego.

Na obszarze obowiązują określone ograniczenia dotyczące zagospodarowania przestrzennego, obejmujące m.in. zakaz niszczenia siedlisk zwierząt, ograniczenia w zakresie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakaz likwidacji zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. Wprowadzone regulacje mają na celu zachowanie walorów przyrodniczych doliny Drwęcy oraz utrzymanie równowagi pomiędzy ochroną środowiska a działalnością gospodarczą.

Rezerwat przyrody Rzeka Drwęca

Rezerwat przyrody **Rzeka Drwęca** został utworzony w 1961 roku w celu ochrony środowiska wodnego rzeki oraz gatunków ryb występujących w jej wodach. Obejmuje on odcinki rzeki Drwęcy wraz z ich ekosystemem wodnym.

Celem ochrony jest przede wszystkim zachowanie naturalnych warunków bytowania ryb, w szczególności gatunków łososiowatych, takich jak pstrąg, łosoś czy troć. Rzeka Drwęca jest jednym z nielicznych w Polsce cieków wodnych o dużym znaczeniu dla ochrony ryb wędrownych oraz utrzymania ich naturalnych tarlisk.

Ochrona rezerwatu obejmuje zarówno środowisko wodne, jak i procesy ekologiczne zachodzące w rzece. Działania ochronne mają na celu zachowanie wysokiej jakości wód oraz utrzymanie naturalnego charakteru koryta rzeki.

Rezerwat przyrody Bobrowisko

W niewielkiej odległości od granic miasta znajduje się **rezerwat przyrody Bobrowisko**, którego celem jest ochrona fragmentu lasu grądowego z udziałem modrzewia polskiego. Rezerwat obejmuje niewielki obszar leśny, jednak stanowi ważny element lokalnej sieci obszarów chronionych oraz uzupełnia system ochrony przyrody w dolinie Drwęcy.

6.8 Jakość środowiska oraz jego zagrożenia wraz z identyfikacją źródeł tych zagrożeń

Stan środowiska przyrodniczego miasta Golub-Dobrzyń kształtowany jest zarówno przez naturalne uwarunkowania środowiskowe, jak i przez działalność człowieka. Do najważniejszych czynników wpływających na jakość środowiska należą procesy urbanizacyjne, rozwój transportu drogowego, gospodarka komunalna oraz działalność rolnicza prowadzona w otoczeniu miasta.

Presja antropogeniczna powoduje występowanie szeregu zagrożeń środowiskowych, które mogą oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska, w szczególności na powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne, powierzchnię ziemi oraz klimat akustyczny.

6.8.1 Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego uzależniona jest przede wszystkim od charakteru działalności gospodarczej prowadzonej na danym obszarze, odległości od głównych źródeł emisji, poziomu emisji z sektora bytowo-komunalnego, natężenia ruchu pojazdów oraz warunków meteorologicznych i położenia geograficznego.

Powietrze atmosferyczne stanowi jeden z najważniejszych komponentów środowiska przyrodniczego podlegających ochronie. Obowiązujące regulacje prawne dotyczą przede wszystkim kontroli emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym emisji gazów i pyłów. Ochrona powietrza obejmuje również zagadnienia związane z ochroną klimatu oraz warstwy ozonowej. Na stan jakości powietrza w mieście Golub-Dobrzyń wpływają przede wszystkim emisje pochodzące z sektora komunalno-bytowego oraz transportu drogowego. Istotnym źródłem zanieczyszczeń są lokalne kotłownie osiedlowe oraz indywidualne systemy grzewcze wykorzystywane w budynkach mieszkalnych. W wielu przypadkach źródłem energii pozostają nadal paliwa stałe, głównie węgiel kamienny, co powoduje zwiększoną emisję pyłów oraz związków chemicznych w okresie grzewczym.

Istotnym źródłem emisji jest również transport drogowy. Emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych określana jest jako emisja liniowa. Wielkość emisji zależy od natężenia ruchu drogowego, rodzaju pojazdów oraz stosowanego paliwa. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na zanieczyszczenie powietrza jest emisja wtórna pyłów powstająca wskutek unoszenia pyłu z nawierzchni dróg.

Na terenie miasta największe natężenie emisji liniowej związane jest z ruchem pojazdów na drogach wojewódzkich nr 534, 554 oraz 569, a także na drogach powiatowych i gminnych. Szczególnie istotnym źródłem emisji komunikacyjnej jest droga wojewódzka nr 554.

Zgodnie z oceną jakości powietrza przeprowadzoną przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy dla województwa kujawsko-pomorskiego miasto Golub-Dobrzyń znajduje się w strefie kujawsko-pomorskiej. W klasyfikacji jakości powietrza strefa ta została zaliczona do klasy A w odniesieniu do poziomu docelowego ozonu. Natomiast w przypadku pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu PM2,5 strefa ta została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych.

Stwierdzono również przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu, co wskazuje na istotny wpływ emisji z sektora komunalno-bytowego.

6.8.2 Degradacja gleb i powierzchni ziemi

Degradacja gleb i powierzchni ziemi na obszarze miasta Golub-Dobrzyń związana jest przede wszystkim z procesami urbanizacji oraz rozwojem infrastruktury komunikacyjnej. Zmiany te prowadzą do przekształcania naturalnych powierzchni gruntów w tereny zabudowane lub utwardzone.

Do najważniejszych czynników wpływających na degradację gleb należą:

- uszczelnianie powierzchni terenu poprzez zabudowę i budowę infrastruktury komunikacyjnej,
 - zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego,
 - niewłaściwe gospodarowanie odpadami oraz ściekami,
 - spływ powierzchniowy zanieczyszczeń z terenów rolniczych położonych w otoczeniu miasta.
- W wyniku tych procesów może dochodzić do pogorszenia właściwości fizycznych i chemicznych gleb, a także do ograniczenia ich funkcji biologicznych i produkcyjnych.

6.8.3 Jakość wód

Jakość wód powierzchniowych i podziemnych w obrębie miasta Golub-Dobrzyń uzależniona jest przede wszystkim od działalności antropogenicznej prowadzonej w zlewni rzeki Drwęcy.

Do najważniejszych zagrożeń dla jakości wód należą:

- emisja ścieków komunalnych,
- odprowadzanie ścieków niedostatecznie oczyszczonych,
- spływ powierzchniowy zanieczyszczeń z terenów rolniczych zawierających związki azotu i fosforu,
- niewłaściwe przechowywanie nawozów naturalnych oraz chemicznych środków ochrony roślin.

Dodatkowym zagrożeniem dla jakości wód podziemnych może być nieszczelność zbiorników bezodpływowych stosowanych na terenach nieskanalizowanych.

Analizowany obszar znajduje się w obrębie Jednolitej Części Wód Powierzchniowych oznaczonej kodem PLRW20001928949 – Ruziec od dopływu z jeziora Ugoszcz do ujścia. Jednostka ta posiada status naturalnej części wód i objęta jest monitoringiem środowiskowym.

Aktualny stan ekologiczny tej części wód oceniany jest jako dobry, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych uznano za niezagrażone.

6.8.4 Hałas

Hałas stanowi jeden z istotnych czynników wpływających na jakość środowiska oraz komfort życia mieszkańców. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnych.

Na terenie miasta Golub-Dobrzyń głównym źródłem hałasu jest transport drogowy. Szczególnie istotne znaczenie w tym zakresie mają drogi wojewódzkie przebiegające przez miasto, w tym droga wojewódzka nr 554.

Natężenie hałasu komunikacyjnego uzależnione jest przede wszystkim od intensywności ruchu pojazdów, rodzaju nawierzchni drogi oraz prędkości pojazdów. Wraz ze wzrostem ruchu samochodowego zwiększa się emisja hałasu oraz jego oddziaływanie na otoczenie.

Źródłem hałasu mogą być również instalacje przemysłowe, w tym urządzenia wentylacyjne, sprężarki, chłodnie, maszyny technologiczne oraz transport wewnątrzzakładowy.

6.8.5 Oddziaływanie w zakresie pola elektromagnetycznego

Pola elektromagnetyczne zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska obejmują pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Źródłami emisji pól elektromagnetycznych mogą być między innymi linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, stacje transformatorowe oraz urządzenia telekomunikacyjne.

Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska. Na podstawie przeprowadzanych badań sporządzany jest rejestr obszarów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

Na analizowanym obszarze nie występują linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym powyżej 110 kV, które mogłyby stanowić istotne źródło emisji pól elektromagnetycznych.

6.8.6 Zagrożenie ryzykiem wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Poważne awarie przemysłowe są zdarzeniami związanymi z niekontrolowanym uwolnieniem substancji niebezpiecznych, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska.

Na terenie miasta Golub-Dobrzyń nie występują zakłady zaliczane do zakładów o dużym ryzyku lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska oraz dyrektywy Seveso.

Potencjalne zagrożenia mogą być związane jedynie z transportem substancji niebezpiecznych drogami publicznymi lub z funkcjonowaniem niewielkich instalacji przemysłowych, jednak

ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej na analizowanym obszarze oceniane jest jako niskie.

6.9 Walory środowiskowe i kulturowe

6.9.1 Walory krajobrazowe

Miasto Golub-Dobrzyń charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi wynikającymi zarówno z uwarunkowań przyrodniczych, jak i historycznego rozwoju układu urbanistycznego. Szczególnie istotnym elementem krajobrazu miasta jest dolina rzeki Drwęcy, która stanowi dominującą oś przyrodniczą oraz krajobrazową całego obszaru. Dolina ta posiada szerokie, otwarte przestrzenie łąkowe oraz mozaikę zadrzewień nadrzecznych i terenów podmokłych, co nadaje jej charakter naturalnego korytarza ekologicznego o dużej wartości przyrodniczej i krajobrazowej.

Rzeka Drwęca pełni istotną funkcję kompozycyjną w strukturze przestrzennej miasta. Jej meandrujący przebieg oraz obecność terenów zielonych i starorzeczy tworzą charakterystyczny krajobraz doliny rzecznej. W obrębie doliny występują także tereny łąkowe oraz zadrzewienia łąkowe, które wzbogacają różnorodność krajobrazową oraz pełnią funkcję buforową pomiędzy terenami zurbanizowanymi a obszarami przyrodniczymi.

Krajobraz miasta w istotny sposób kształtowany jest również przez zróżnicowaną rzeźbę terenu. Golub-Dobrzyń położony jest na styku wysoczyzny morenowej oraz doliny rzecznej, co powoduje występowanie wyraźnych różnic wysokości terenu oraz licznych punktów widokowych. Najbardziej charakterystycznym elementem krajobrazu kulturowego miasta jest wzgórze zamkowe z dominującą bryłą zamku krzyżackiego w Golubiu, który stanowi jeden z najważniejszych akcentów krajobrazowych regionu. Zamek wraz z otaczającym go zespołem parkowym oraz historyczną zabudową staromiejską tworzy rozpoznawalną panoramę miasta widoczną z wielu kierunków, szczególnie od strony doliny Drwęcy.

Istotnym elementem krajobrazu jest także historyczny układ urbanistyczny miasta, obejmujący średniowieczny układ staromiejski Golubia z rynkiem i zabudową kamieniczną oraz zabudowę dawnego Dobrzyńa po drugiej stronie rzeki. Zachowany układ przestrzenny, w tym historyczne kamienice, mury obronne oraz obiekty sakralne, stanowi ważny element dziedzictwa kulturowego i wpływa na atrakcyjność krajobrazową miasta.

Uzupełnieniem krajobrazu są tereny zieleni miejskiej, w tym parki, zadrzewienia przyuliczne, zieleń cmentarna oraz ogrody działkowe. Istotną rolę odgrywają również kompleksy leśne występujące w otoczeniu miasta oraz w jego południowej części. Tereny te wpływają korzystnie na estetykę krajobrazu oraz poprawiają warunki środowiskowe.

Na walory krajobrazowe miasta wpływa także obecność obszarów chronionych, w szczególności Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy oraz obszaru Natura 2000

„Dolina Drwęcy”. Obszary te obejmują fragmenty doliny rzecznej oraz tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Podsumowując, krajobraz miasta Golub-Dobrzyń charakteryzuje się dużą różnorodnością i harmonijnym współistnieniem elementów przyrodniczych oraz kulturowych. Szczególną rolę odgrywa dolina rzeki Drwęcy, historyczna zabudowa staromiejska oraz dominująca w panoramie miasta bryła zamku golubskiego. Elementy te decydują o wysokiej atrakcyjności krajobrazowej miasta oraz stanowią istotny potencjał dla rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

6.9.2 Walory kultury materialnej (dziedzictwo kulturowe i zabytki)

Na terenie miasta Golub-Dobrzyń występują liczne obiekty zabytkowe objęte ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obiekty te stanowią istotny element dziedzictwa kulturowego miasta oraz kształtują jego historyczny krajobraz i tożsamość przestrzenną. Do najważniejszych należą obiekty sakralne, elementy średniowiecznych fortyfikacji miejskich, historyczna zabudowa staromiejska oraz zespół zamkowy.

Zestawienie najważniejszych obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie miasta Golub-Dobrzyń przedstawiono w poniższej tabeli.

Lokalizacja	Obiekt	Data decyzji	Nr rejestru
Stare Miasto	Dzielnica Starego Miasta	17.09.1957	A/1772
ul. Kościelna	Kościół parafialny pw. św. Katarzyny	22.04.1930	A/341
ul. Kościelna	Mur otaczający teren przy kościele św. Katarzyny	21.06.2024	A/1831
Plac Tysiąclecia	Kościół parafialny pw. św. Katarzyny	31.08.1927	A/494
Plac Tysiąclecia	Ruiny zamku wraz ze wzgórzem zamkowym	18.10.1934	A/1718
—	Mury obronne	21.12.1959	A/1804
Rynek 19	Dom „Pod Kapturem”	02.07.1960	A/581
ul. Brodnicka 2	Zabudowa tylna domu „Pod Kapturem” (budynek szkieletowy i zrębowy)	26.02.2016	A/1697
Rynek 35	Kamienica z działką nr 149	20.04.2009	A/1525

Na terenie miasta Golub-Dobrzyń występuje liczna grupa obiektów o istotnej wartości historycznej i kulturowej ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Obiekty te obejmują zarówno historyczne układy urbanistyczne, obiekty sakralne, cmentarze, budynki użyteczności publicznej, zabudowę mieszkalną oraz elementy drobnej architektury. Stanowią one ważny element dziedzictwa kulturowego miasta oraz istotny składnik jego krajobrazu kulturowego. Zachowane układy przestrzenne oraz historyczna zabudowa są świadectwem wielowiekowego rozwoju miasta i jego funkcji administracyjnych, handlowych oraz komunikacyjnych.

Szczególne znaczenie posiada historyczny zespół staromiejski wraz z zamkiem golubskim oraz zabudową kamieniczną z XIX i początku XX wieku.

Zestawienie najważniejszych obiektów ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków przedstawiono w poniższej tabeli.

Kategoria	Lokalizacja	Obiekt	Datowanie
Układ urbanistyczny	Golub	Układ przedmieść miasta Golubia	pocz. XIX w.
Układ urbanistyczny	Dobrzyń	Układ urbanistyczny Dobrzynia	historyczny układ miasta
Obiekt sakralny	ul. Brodnicka 1	Kościół ewangelicki (obecnie Szkoła Podstawowa nr 1)	1908 r.
Obiekt sakralny	ul. Kościelna 11	Plebania kościoła pw. św. Katarzyny	2 poł. XIX w.
Obiekt sakralny	Plac Tysiąclecia 14	Plebania kościoła pw. św. Katarzyny	ok. 1830 r.
Cmentarz	ul. Bohaterów Westerplatte	Cmentarz żydowski	koniec XVIII w.
Cmentarz	ul. Kościelna	Cmentarz ewangelicki	pocz. XIX w.
Cmentarz	ul. Kościelna	Cmentarz żydowski	koniec XVIII w.
Cmentarz	ul. Kościelna 13	Cmentarz przykościelny	XIV w.
Cmentarz	ul. Kościelna 13/7	Cmentarz parafialny	XVIII–XIX w.
Cmentarz	ul. Słuchajska 4	Cmentarz ewangelicki	2 poł. XIX w.
Cmentarz	ul. Sokołowska	Cmentarz parafialny	poł. XIX w.
Miejsce pamięci	ul. Sokołowska	Miejsce Pamięci Narodowej	1939 r.
Cmentarz	ul. PTTK 29	Cmentarz choleryczny	2 poł. XIX w.
Obiekt publiczny	ul. Hallera 13	Dom Ludowy (Volkshaus), obecnie Dom Kultury	1910 r.
Obiekt publiczny	ul. Kilińskiego 12	Poczta, obecnie budynek mieszkalny	1908 r.
Obiekt publiczny	ul. Kościelna 23	Sąd Grodzki, obecnie Sąd Rejonowy	1883 r.

Obiekt publiczny	ul. Piłsudskiego 6	Szkoła żydowska	1904 r.
Obiekt publiczny	ul. Piłsudskiego 7	Szkoła podstawowa	pocz. XX w.
Obiekt transportowy	ul. Dworcowa 9	Dworzec kolejowy	ok. 1900 r.
Obiekt transportowy	ul. Dworcowa 1 i 3	Budynki mieszkalne zespołu dworca	pocz. XX w.
Obiekt transportowy	ul. Dworcowa 9	Magazyn i sanitariaty zespołu dworca	pocz. XX w.
Obiekt publiczny	ul. Kilińskiego 31	Rosyjska komora celna (obecnie Zespół Szkół Rolniczych)	poł. XIX w.
Obiekt przemysłowy	ul. Browarowa 7	Browar miejski	XVII w., przebudowa XIX w.
Obiekt przemysłowy	ul. Wodna 7	Budynek dawnej elektrowni	XX w.
Obiekt przemysłowy	ul. Toruńska 22	Dom w zespole dawnej mleczarni	XX w.
Obiekt przemysłowy	ul. PTTK	Rzeźnia miejska	1913 r.
Zespół zamkowy	Golub	Zespół podworski Golub Zamek	XIX w.
Zespół zamkowy	Golub	Dwór w zespole podworskim	rekonstrukcja 2012 r.
Zespół zamkowy	Golub	Rządcówka w zespole podworskim	XIX w.
Zespół parkowy	Golub	Park dworsko-zamkowy	XIX w.
Zabudowa mieszkalna	Rynek	Zespół kamienic staromiejskich	XIX–XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. 17 Stycznia	Kamienice i domy	XIX–XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. Brodnicka	Kamienice i domy	XIX–XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. Chopina	Zabudowa mieszkalna	XIX–XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. Hallera	Kamienice	pocz. XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. Kilińskiego	Kamienice	XIX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. Kościelna	Zabudowa kamieniczna	XIX–XX w.

Zabudowa mieszkalna	ul. Piłsudskiego	Kamienice i domy	XIX–XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. PTTK	Wille i budynki mieszkalne	XIX–XX w.
Zabudowa mieszkalna	ul. Zamkowa	Kamienice i domy	XIX–XX w.
Drobna architektura	ul. Zamkowa / Toruńska	Kapliczka	1947 r.
Drobna architektura	ul. Zamurna / Kościelna	Kapliczka	pocz. XX w.
Obiekt historyczny	ul. Podmurna 8–14	Domy przy murze obronnym	XIV w., przebudowy XIX–XX w.
Obiekt historyczny	ul. Kościuszki 14	Dom drewniany z werandami	XIX w.
Obiekt historyczny	ul. Słuchajska	Domy kolonistów niemieckich	pocz. XX w.

6.10 Tendencje zmian w środowisku w przypadku braku realizacji planu ogólnego

W przypadku braku uchwalenia planu ogólnego miasta Golub-Dobrzyń dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta utraci moc prawną. Wynika to z nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która wprowadziła nowy dokument planistyczny – plan ogólny gminy – jako podstawowy instrument prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie lokalnym. Plan ogólny zastępuje studium i ma rangę aktu prawa miejscowego.

Brak uchwalenia planu ogólnego oznaczałoby w praktyce istotne ograniczenia w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej miasta. W szczególności prowadziłyby to do wstrzymania możliwości sporządzania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ponieważ zgodnie z obowiązującymi przepisami plan ogólny stanowi podstawę dla dalszych działań planistycznych na poziomie gminnym.

W konsekwencji brak planu ogólnego oznaczałoby:

- brak możliwości uchwalania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co w znacznym stopniu ograniczyłoby możliwość realizacji nowych inwestycji oraz racjonalnego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta;
- brak możliwości wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla nowych inwestycji, gdyż zgodnie z aktualnymi przepisami decyzje te mogą być wydawane wyłącznie na obszarach uzupełnienia zabudowy (OUZ), które mogą zostać wyznaczone wyłącznie w planie ogólnym.
- Z punktu widzenia ochrony środowiska brak realizacji planu ogólnego mógłby prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji przestrzennych i środowiskowych. W szczególności mogłoby to skutkować:
- zwiększoną presją inwestycyjną na tereny przyrodniczo cenne oraz obszary o istotnych walorach krajobrazowych, wynikającą z braku dokumentu określającego w sposób jednoznaczny zasady zagospodarowania przestrzennego;

- ograniczeniem możliwości ochrony ciągłości systemu przyrodniczego miasta, w tym terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych związanych przede wszystkim z doliną rzeki Drwęcy;
- pogłębianiem się chaosu przestrzennego oraz rozpraszaniem zabudowy, co mogłoby prowadzić do fragmentacji siedlisk przyrodniczych, zwiększenia powierzchni terenów uszczelnionych oraz pogorszenia warunków retencji wodnej;
- wzrostem ryzyka lokalizacji zabudowy w obszarach narażonych na zagrożenia środowiskowe, w tym na terenach zagrożonych powodzią w dolinie rzeki Drwęcy lub w strefach wymagających szczególnej ochrony zasobów wodnych;
- ograniczeniem możliwości ochrony walorów krajobrazowych miasta, które wynikają z jego położenia w dolinie rzeki Drwęcy oraz z obecności cennych elementów krajobrazu kulturowego, takich jak historyczny układ urbanistyczny czy zespół zamkowy w Golubiu.

Brak planu ogólnego mógłby również utrudnić koordynację polityki przestrzennej miasta z dokumentami planistycznymi wyższego rzędu, w szczególności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego oraz z dokumentami strategicznymi dotyczącymi polityki przestrzennej i środowiskowej państwa.

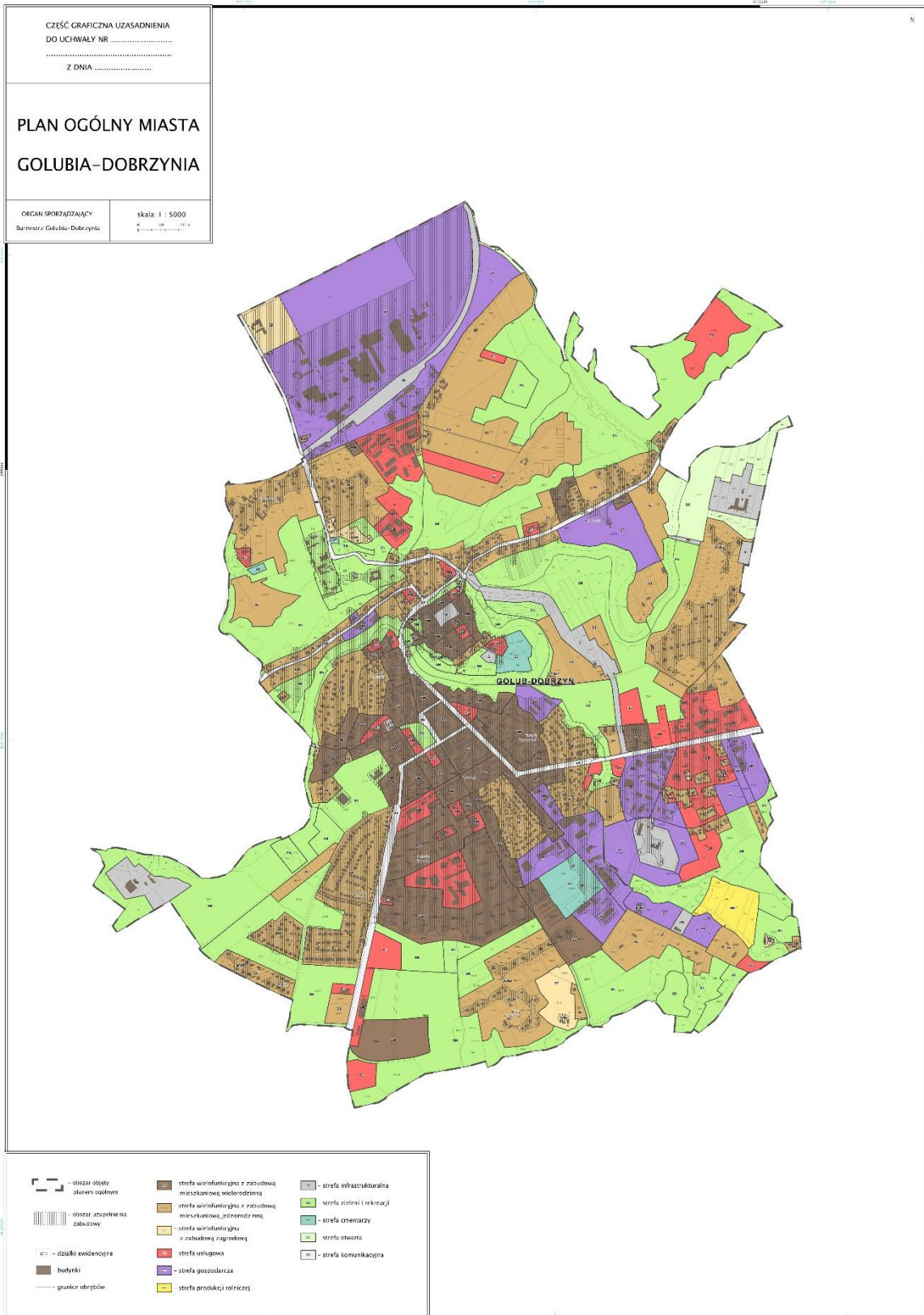
W dłuższej perspektywie brak planu ogólnego mógłby prowadzić do pogłębiania się problemów związanych z chaotycznym rozwojem przestrzennym oraz niewłaściwym wykorzystaniem terenów miejskich. Dotyczyłoby to zwłaszcza obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, takich jak dolina rzeki Drwęcy, która stanowi istotny element systemu przyrodniczego regionu oraz ważny korytarz ekologiczny.

Brak spójnych zasad zagospodarowania przestrzennego mógłby również prowadzić do narastania konfliktów przestrzennych, zwiększenia kosztów rozwoju infrastruktury technicznej oraz ograniczenia dostępności usług publicznych dla mieszkańców.

W rezultacie nieuchwalenie planu ogólnego miasta Golub-Dobrzyń mogłoby istotnie ograniczyć możliwość prowadzenia racjonalnej i zrównoważonej polityki przestrzennej, a także utrudnić skuteczną ochronę środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu kulturowego miasta.

7. Opis projektowanego zagospodarowania

Profile funkcjonalne określone dla stref planistycznych wyznaczonych w projekcie Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń definiują dopuszczalne kierunki zagospodarowania przestrzennego w poszczególnych częściach miasta. Profil podstawowy określa dominujące przeznaczenie terenu, natomiast profil dodatkowy wskazuje funkcje dopuszczalne, które mogą uzupełniać podstawową strukturę funkcjonalną strefy. Rozwiązanie to umożliwi elastyczne kształtowanie przestrzeni przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego oraz ochronie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego, w szczególności doliny rzeki Drwęcy i obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy”.

Na obszarze **Gminy Miasto Golub-Dobrzyń** wyznaczono następujące typy stref planistycznych, spośród trzynastu dopuszczonych w **art. 13c ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym**:

- **strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną**, oznaczona symbolem **SW**,
- **strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną**, oznaczona symbolem **SJ**,
- **strefa usługowa**, oznaczona symbolem **SU**,
- **strefa gospodarcza**, oznaczona symbolem **SP**,
- **strefa infrastrukturalna**, oznaczona symbolem **SI**,
- **strefa zieleni i rekreacji**, oznaczona symbolem **SN**,
- **strefa cmentarzy**, oznaczona symbolem **SC**,
- **strefa otwarta**, oznaczona symbolem **SO**,
- **strefa komunikacyjna**, oznaczona symbolem **SK**.

Ze względu na **miejski charakter jednostki samorządu terytorialnego**, w projekcie planu ogólnego **nie wyznaczono strefy produkcji rolniczej oraz strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową**, które są charakterystyczne przede wszystkim dla gmin o funkcji rolniczej. Nie wyznaczono również **strefy górnictwa oraz handlu wielkopowierzchniowego**, z uwagi na brak zapotrzebowania oraz brak przesłanek funkcjonalno-przestrzennych dla lokalizacji tego typu działalności na obszarze miasta.

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil podstawowy strefy planistycznej	Profil dodatkowy
1	SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
2	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni naturalnej

3	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług
4	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów
5	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren lasu, teren zieleni naturalnej
6	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	–
7	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren produkcji, teren usług, teren lasu

8	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren lasu, teren usług edukacji, teren usług gastronomii, teren usług handlu detalicznego, teren usług kultury i rozrywki, teren usług nauki, teren usług sportu i rekreacji, teren usług turystyki, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej
9	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego
10	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren zieleni urządzonej
11	SK	strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren	teren drogi zbiorczej

			infrastruktury technicznej	
--	--	--	-------------------------------	--

8. Analiza potencjalnych oddziaływań ustaleń planu na środowisko

Ustalenia projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń mogą wywoływać różnorodne oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te są związane przede wszystkim z kształtowaniem struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta, wyznaczaniem stref planistycznych oraz określaniem dopuszczalnych kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wprowadzenie planu ogólnego ma na celu uporządkowanie polityki przestrzennej miasta oraz stworzenie ram dla dalszego sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten określa podstawowe zasady zagospodarowania przestrzennego, w tym lokalizację terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, gospodarczą, infrastrukturę techniczną oraz tereny zieleni i obszary otwarte.

Oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego mogą mieć charakter zarówno pozytywny, jak i negatywny. Z jednej strony plan ogólny umożliwia racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochronę cennych obszarów przyrodniczych, w szczególności doliny rzeki Drwęcy i obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy”. Z drugiej strony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych czy gospodarczych może prowadzić do przekształceń środowiska przyrodniczego oraz zwiększenia presji antropogenicznej.

Analiza oddziaływań obejmuje różne typy oddziaływań środowiskowych, w tym oddziaływania bezpośrednie i pośrednie, krótkoterminowe i długoterminowe, a także oddziaływania skumulowane i przestrzenne.

8.1 Charakter i rodzaje oddziaływań wynikających z realizacji planu

Oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń mogą mieć zróżnicowany charakter oraz różny stopień intensywności. Ich skala zależy przede wszystkim od rodzaju zagospodarowania przestrzennego przewidzianego w poszczególnych strefach planistycznych oraz od stopnia przekształcenia środowiska w wyniku działalności człowieka.

Do najważniejszych oddziaływań środowiskowych związanych z realizacją ustaleń planu należą przede wszystkim zmiany w sposobie użytkowania terenu, przekształcenia powierzchni ziemi, zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych oraz rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W przypadku terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową mogą wystąpić oddziaływania związane z uszczelnieniem powierzchni terenu, zmianą stosunków wodnych oraz zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza. Oddziaływania te mogą mieć również wpływ na lokalny klimat, retencję wód opadowych oraz funkcjonowanie lokalnych ekosystemów.

Na obszarach przeznaczonych pod działalność gospodarczą możliwe jest wystąpienie oddziaływań związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza, hałasem przemysłowym oraz zwiększonym ruchem transportowym. Skala tych oddziaływań zależy jednak od charakteru prowadzonej działalności oraz zastosowanych rozwiązań technologicznych.

Jednocześnie należy podkreślić, że plan ogólny wyznacza również strefy zieleni i rekreacji oraz strefy otwarte, których celem jest zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego miasta oraz ochrona najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego. Ustalenia te mogą wywoływać pozytywne oddziaływania środowiskowe poprzez zachowanie terenów biologicznie czynnych oraz ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary o wysokich walorach przyrodniczych.

8.2 Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i wtórne

Oddziaływania bezpośrednie to takie oddziaływania, które wynikają bezpośrednio z realizacji określonych form zagospodarowania przestrzennego przewidzianych w planie ogólnym. Do tego typu oddziaływań można zaliczyć przede wszystkim przekształcenie powierzchni terenu w wyniku realizacji zabudowy, budowy dróg lub infrastruktury technicznej.

Bezpośrednie oddziaływania mogą obejmować między innymi:

- zajęcie terenów biologicznie czynnych pod zabudowę,
- zmianę struktury użytkowania gruntów,
- przekształcenie rzeźby terenu,
- zwiększenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wód.

Oddziaływania pośrednie są konsekwencją oddziaływań bezpośrednich i pojawiają się w wyniku zmian zachodzących w środowisku po realizacji określonych inwestycji lub zmian w

sposobie użytkowania terenu. Przykładem oddziaływań pośrednich może być pogorszenie jakości powietrza wynikające ze wzrostu ruchu samochodowego lub zmiany w stosunkach wodnych spowodowane zwiększeniem powierzchni terenów utwardzonych.

Oddziaływania wtórne mogą występować jako dalsze konsekwencje oddziaływań pośrednich i są związane z długofalowymi zmianami w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego. Mogą one obejmować na przykład zmiany w strukturze siedlisk przyrodniczych, zmniejszenie powierzchni terenów zieleni czy fragmentację siedlisk przyrodniczych.

W przypadku miasta Golub-Dobrzyń szczególne znaczenie mają oddziaływania związane z funkcjonowaniem doliny rzeki Drwęcy, która stanowi ważny element systemu przyrodniczego regionu. Ewentualne zmiany zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie doliny mogą wpływać na funkcjonowanie lokalnych ekosystemów oraz na ciągłość korytarzy ekologicznych.

8.3 Oddziaływania krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe

Oddziaływania środowiskowe wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego mogą występować w różnych horyzontach czasowych.

Oddziaływania krótkoterminowe związane są przede wszystkim z etapem realizacji inwestycji budowlanych oraz prac związanych z zagospodarowaniem terenu. W tym okresie mogą występować uciążliwości takie jak zwiększona emisja hałasu, zapylenie powietrza czy lokalne przekształcenia powierzchni ziemi.

Oddziaływania średnioterminowe pojawiają się w okresie funkcjonowania nowych obiektów oraz infrastruktury technicznej. Mogą one obejmować między innymi zwiększenie ruchu drogowego, emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz zmiany w sposobie użytkowania terenów.

Oddziaływania długoterminowe mają charakter trwały i wynikają z trwałych zmian w strukturze przestrzennej miasta. Mogą one obejmować między innymi zmiany w krajobrazie, trwałe przekształcenie powierzchni terenu, zmiany w systemie hydrologicznym oraz zmiany w funkcjonowaniu lokalnych ekosystemów.

Jednocześnie należy podkreślić, że realizacja ustaleń planu ogólnego może również prowadzić do pozytywnych oddziaływań długoterminowych, takich jak poprawa ładu przestrzennego, ochrona terenów zieleni oraz zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego miasta.

8.4 Oddziaływania skumulowane oraz przestrzenne

Oddziaływania skumulowane powstają w wyniku nakładania się oddziaływań pochodzących z różnych źródeł lub wynikających z realizacji wielu inwestycji w tym samym obszarze. W przypadku miasta Golub-Dobrzyń oddziaływania takie mogą być związane przede wszystkim z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz infrastruktury komunikacyjnej.

Przykładem oddziaływań skumulowanych może być jednoczesny wzrost natężenia ruchu drogowego, emisji zanieczyszczeń powietrza oraz poziomu hałasu komunikacyjnego. Oddziaływania te mogą występować szczególnie w rejonach głównych ciągów komunikacyjnych oraz w strefach intensywnego rozwoju zabudowy.

Oddziaływania przestrzenne odnoszą się natomiast do zasięgu oddziaływania poszczególnych form zagospodarowania przestrzennego na otaczające środowisko. W przypadku planu ogólnego oddziaływania przestrzenne mogą obejmować zarówno obszary bezpośrednio objęte zagospodarowaniem, jak i tereny położone w ich sąsiedztwie.

Szczególne znaczenie mają oddziaływania przestrzenne związane z doliną rzeki Drwęcy, która pełni funkcję głównego korytarza ekologicznego w strukturze przyrodniczej miasta. W związku z tym istotne jest zachowanie ciągłości terenów zieleni oraz ograniczenie presji inwestycyjnej w obszarach bezpośrednio przylegających do doliny rzecznej.

Wprowadzenie w planie ogólnym stref zieleni i rekreacji oraz stref otwartych sprzyja ograniczeniu negatywnych oddziaływań skumulowanych oraz zachowaniu równowagi pomiędzy rozwojem przestrzennym miasta a ochroną środowiska przyrodniczego.

9. Ocena wpływu ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska

Ocena oddziaływania ustaleń projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń na środowisko została przeprowadzona poprzez analizę potencjalnych skutków realizacji przewidywanych kierunków zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

W analizie uwzględniono zarówno oddziaływania pozytywne, jak i potencjalne oddziaływania negatywne, a także ich charakter, skalę oraz czas trwania.

Ocena została przedstawiona w formie tabelarycznej, co umożliwi syntetyczne zestawienie wpływu ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska.

Komponent środowiska	Charakter możliwego oddziaływania	Skala oddziaływania	Czas trwania	Ocena wpływu
Ludzie (warunki życia mieszkańców)	Poprawa ładu przestrzennego, rozwój infrastruktury oraz terenów usługowych może korzystnie wpływać na warunki życia mieszkańców. Negatywne oddziaływania mogą być związane z hałasem komunikacyjnym i zwiększeniem ruchu drogowego.	lokalna	długoterminowa	umiarkowanie pozytywny

Różnorodność biologiczna	Zachowanie stref zieleni i obszarów otwartych sprzyja ochronie bioróżnorodności. Potencjalne zagrożenia mogą wynikać z lokalnej fragmentacji siedlisk w wyniku rozwoju zabudowy.	lokalna i ponadlokalna	długoterminowa	neutralny / umiarkowanie negatywny lokalnie
Rośliny	Przekształcenia roślinności mogą występować w wyniku rozwoju zabudowy. Jednocześnie plan przewiduje zachowanie terenów zieleni oraz ochronę doliny Drwęcy.	lokalna	długoterminowa	niewielki negatywny
Zwierzęta	Możliwe oddziaływania wynikające z fragmentacji siedlisk oraz presji urbanizacyjnej. Ochrona doliny Drwęcy ogranicza skalę negatywnego wpływu.	lokalna	długoterminowa	niewielki negatywny
Wody powierzchniowe	Potencjalne zwiększenie spływu powierzchniowego w wyniku uszczelniania powierzchni. Plan zakłada jednak zachowanie doliny rzecznej oraz terenów zieleni pełniących funkcje retencyjne.	lokalna	długoterminowa	neutralny / niewielki negatywny
Wody podziemne	Możliwe lokalne oddziaływania związane z urbanizacją i gospodarką ściekową. Przy prawidłowym funkcjonowaniu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wpływ powinien być niewielki.	lokalna	długoterminowa	neutralny
Powietrze atmosferyczne	Rozwój zabudowy i transportu może powodować wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych i bytowo-komunalnych. Jednocześnie rozwój zieleni miejskiej może częściowo ograniczać negatywne oddziaływania.	lokalna	długoterminowa	umiarkowany negatywny

Powierzchnia ziemi i gleby	Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej w wyniku zabudowy oraz infrastruktury. Oddziaływania ograniczone głównie do terenów przeznaczonych pod rozwój urbanistyczny.	lokalna	trwała	umiarkowany negatywny
Krajobraz	Rozwój zabudowy może prowadzić do zmian w krajobrazie, jednak plan ogólny zakłada ochronę doliny Drwęcy oraz historycznego krajobrazu miasta.	lokalna	długoterminowa	neutralny / umiarkowanie pozytywny
Klimat lokalny	Zwiększenie powierzchni zabudowanych może wpływać na lokalne warunki mikroklimatyczne. Zachowanie terenów zieleni ogranicza skalę tych zmian.	lokalna	długoterminowa	niewielki negatywny
Zasoby naturalne	Brak znaczącego wpływu – na terenie miasta nie występują istotne złoża kopalin.	brak znaczącego oddziaływania	–	neutralny
Zabytki i dziedzictwo kulturowe	Plan uwzględnia ochronę historycznego układu urbanistycznego miasta oraz obiektów zabytkowych, co sprzyja zachowaniu dziedzictwa kulturowego.	lokalna	długoterminowa	pozytywny
Dobra materialne	Rozwój infrastruktury i zabudowy może przyczynić się do wzrostu wartości przestrzeni miejskiej oraz poprawy funkcjonowania miasta.	lokalna	długoterminowa	pozytywny
Obszary Natura 2000 – Dolina Drwęcy	Plan zachowuje funkcje przyrodnicze doliny Drwęcy i nie przewiduje intensywnej zabudowy w jej obrębie. Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na integralność obszaru Natura 2000.	lokalna i regionalna	długoterminowa	brak znaczącego oddziaływania

Analiza wykazała, że realizacja ustaleń projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Najważniejsze potencjalne oddziaływania związane są z procesami urbanizacji, w szczególności z przekształceniem powierzchni terenu oraz wzrostem natężenia ruchu drogowego.

Jednocześnie ustalenia planu przewidują zachowanie terenów zieleni oraz ochronę doliny rzeki Drwęcy, co sprzyja zachowaniu ciągłości systemu przyrodniczego miasta oraz ogranicza presję inwestycyjną na obszary cenne przyrodniczo. W związku z powyższym można stwierdzić, że projekt Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz nie powinien powodować znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy”.

Macierz oddziaływań stref planistycznych na poszczególne komponenty środowiska, określająca wpływ poszczególnych typów stref planistycznych na elementy środowiska przedstawiono w formie tabelarycznej:

Przyjęto następującą skalę oceny oddziaływania:

- ++ – oddziaływanie wyraźnie pozytywne
- + – oddziaływanie umiarkowanie pozytywne
- 0 – brak istotnego oddziaływania
- – – oddziaływanie umiarkowanie negatywne
- — – oddziaływanie potencjalnie silnie negatywne

Strefa planistyczna	Ludzie	Bioróżnorodność	Rośliny	Zwierzęta	Wody	Powietrze	Gleby	Krajobraz	Klimat lokalny	Zabytki
SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	+	-	-	-	-	-	-	-	-	0
SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	+	-	-	-	-	-	-	0	-	0

SU – strefa usługowa	+	-	-	-	-	-	-	-	-	0
SP – strefa gospodarcza	+	—	—	—	-	—	—	-	-	0
SI – strefa infrastrukturalna	+	-	-	-	-	-	-	-	-	0
SN – strefa zieleni i rekreacji	++	++	++	+	+	+	+	++	+	+
SC – strefa cmentarzy	0	+	+	+	0	0	-	+	0	+
SO – strefa otwarta	+	++	++	++	+	+	+	++	+	0
SK – strefa komunikacyjna	+	-	-	-	-	—	-	-	-	0

Analiza macierzy oddziaływań wskazuje, że największy potencjał oddziaływania na środowisko mogą generować strefy przeznaczone pod rozwój działalności gospodarczej oraz infrastruktury komunikacyjnej. W szczególności strefa gospodarcza może powodować zwiększoną presję na środowisko poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza, wzrost natężenia transportu oraz przekształcenia powierzchni ziemi.

Umiarkowane oddziaływania mogą być związane również z rozwojem zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Oddziaływania te dotyczą przede wszystkim przekształcenia powierzchni biologicznie czynnych, zwiększenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz lokalnych zmian w krajobrazie.

Jednocześnie należy podkreślić, że plan ogólny przewiduje wyznaczenie stref zieleni i rekreacji oraz stref otwartych, które pełnią istotną funkcję środowiskową. Strefy te przyczyniają się do zachowania bioróżnorodności, poprawy jakości powietrza, zwiększenia retencji wodnej oraz ochrony walorów krajobrazowych miasta.

Szczególnie istotną rolę pełnią obszary związane z doliną rzeki Drwęcy, które stanowią element systemu przyrodniczego o znaczeniu regionalnym oraz część obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy”. Zachowanie tych terenów w formie stref zieleni i obszarów otwartych sprzyja ochronie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz ogranicza presję urbanizacyjną na obszary cenne przyrodniczo.

Podsumowując, przyjęte w projekcie Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń rozwiązania planistyczne umożliwiają zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem przestrzennym miasta a ochroną środowiska przyrodniczego.

10. Ocena wpływu ustaleń planu na obszary chronione

Obszar miasta Golub-Dobrzyń charakteryzuje się obecnością cennych elementów środowiska przyrodniczego objętych różnymi formami ochrony prawnej. Najważniejsze z nich związane są z doliną rzeki Drwęcy, która stanowi istotny element systemu przyrodniczego regionu oraz ważny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym. W granicach miasta oraz w jego

bezpośrednim sąsiedztwie występują formy ochrony przyrody obejmujące obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001, rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy.

Ocena wpływu ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń na te obszary została przeprowadzona z uwzględnieniem charakteru projektowanych stref planistycznych, istniejących uwarunkowań środowiskowych oraz potencjalnych oddziaływań wynikających z przyszłego zagospodarowania przestrzennego.

10.1 Oddziaływanie na obszar Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Drwęcy PLH280001 obejmuje rzekę Drwęcę wraz z przyległymi fragmentami doliny rzecznej. Obszar ten został wyznaczony przede wszystkim w celu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków związanych z ekosystemami wodnymi i terenami podmokłymi. Szczególne znaczenie posiada ochrona ichtiofauny rzeki Drwęcy, która stanowi jedno z najważniejszych w Polsce siedlisk ryb wędrownych.

W granicach miasta Golub-Dobrzyń obszar Natura 2000 obejmuje fragment doliny rzecznej o stosunkowo dobrze zachowanym charakterze przyrodniczym. Występują tu siedliska związane z naturalnymi ekosystemami rzecznyymi, w tym starorzecza, zbiorowiska szuwarowe, łęgi nadrzeczne oraz ekstensywnie użytkowane łąki.

Ustalenia Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń w znacznym stopniu uwzględniają konieczność ochrony tego obszaru. W projekcie planu przewidziano zachowanie doliny rzeki Drwęcy w formie stref zieleni i rekreacji oraz stref otwartych, w których nie przewiduje się intensywnej zabudowy. Takie rozwiązanie ogranicza możliwość przekształceń przestrzennych mogących prowadzić do degradacji siedlisk przyrodniczych lub pogorszenia jakości środowiska wodnego.

Potencjalne oddziaływania na obszar Natura 2000 mogą być związane przede wszystkim z rozwojem zabudowy w innych częściach miasta, który może powodować zwiększenie presji antropogenicznej, w tym wzrost zanieczyszczeń wód powierzchniowych oraz zwiększenie spływu powierzchniowego z terenów zurbanizowanych. Jednakże przy zachowaniu odpowiednich rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz retencji wód opadowych oddziaływania te nie powinny prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk ani do naruszenia integralności obszaru Natura 2000.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że realizacja ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy ani naruszać jego integralności.

10.2 Oddziaływanie na rezerwat przyrody Rzeka Drwęca

Rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” został utworzony w celu ochrony środowiska wodnego rzeki oraz gatunków ryb występujących w jej wodach. Ochrona rezerwatu obejmuje zarówno koryto rzeki, jak i procesy ekologiczne zachodzące w jej ekosystemie. Szczególne znaczenie

posiada zachowanie naturalnych warunków bytowania ryb łososiowatych oraz innych gatunków charakterystycznych dla czystych cieków wodnych.

W granicach miasta Golub-Dobrzyń fragment rzeki Drwęcy objęty jest ochroną rezerwatową. W związku z tym wszelkie działania mogące wpływać na stan środowiska wodnego wymagają szczególnej ostrożności oraz uwzględnienia przepisów dotyczących ochrony rezerwatów przyrody.

Ustalenia planu ogólnego nie przewidują lokalizacji inwestycji mogących bezpośrednio ingerować w koryto rzeki ani w jej najbliższe otoczenie. Zachowanie doliny rzecznej jako obszaru o dominującej funkcji przyrodniczej sprzyja utrzymaniu naturalnego charakteru rzeki oraz ogranicza możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na ekosystem wodny.

Potencjalne oddziaływania pośrednie mogą wynikać przede wszystkim z działalności prowadzonej w zlewni rzeki, w tym z emisji zanieczyszczeń pochodzących z terenów zurbanizowanych lub z transportu drogowego. Jednakże przy zachowaniu odpowiednich standardów w zakresie gospodarki ściekowej oraz ochrony wód powierzchniowych ryzyko pogorszenia stanu środowiska wodnego należy uznać za niewielkie.

10.3 Oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy

Znaczna część miasta Golub-Dobrzyń znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy. Obszar ten został ustanowiony w celu ochrony walorów krajobrazowych doliny rzecznej oraz zachowania równowagi pomiędzy ochroną środowiska przyrodniczego a racjonalnym rozwojem gospodarczym.

Dolina Drwęcy stanowi jeden z najważniejszych elementów krajobrazu miasta. Jej otwarty charakter, obecność terenów łąkowych oraz zadrzewień nadrzecznych wpływają na wysoką atrakcyjność krajobrazową tego obszaru. Jednocześnie dolina pełni funkcję przestrzeni rekreacyjnej oraz stanowi naturalne powiązanie przyrodnicze pomiędzy różnymi częściami miasta.

Ustalenia planu ogólnego w dużej mierze sprzyjają zachowaniu walorów krajobrazowych doliny poprzez ograniczenie możliwości intensywnej zabudowy w jej obrębie. Zachowanie terenów zieleni oraz obszarów otwartych wzdłuż rzeki pozwala na utrzymanie naturalnego charakteru krajobrazu oraz zapobiega nadmiernej urbanizacji doliny rzecznej.

Ewentualne oddziaływania na walory krajobrazowe mogą wynikać z rozwoju zabudowy w innych częściach miasta, jednak przy zachowaniu odpowiednich zasad kształtowania ładu przestrzennego nie powinny one prowadzić do istotnego pogorszenia wartości krajobrazowych obszaru.

10.4 Oddziaływanie na korytarze ekologiczne i system przyrodniczy miasta

System przyrodniczy miasta Golub-Dobrzyń oparty jest przede wszystkim na dolinie rzeki Drwęcy oraz na terenach zieleni występujących w jej otoczeniu. Dolina ta pełni funkcję głównego korytarza ekologicznego umożliwiającego migrację gatunków roślin i zwierząt pomiędzy różnymi obszarami o wysokiej wartości przyrodniczej.

Istotnym elementem systemu przyrodniczego miasta są również zadrzewienia śródpolne, kompleksy leśne oraz tereny zieleni miejskiej. Elementy te tworzą sieć powiązań ekologicznych, które sprzyjają zachowaniu bioróżnorodności oraz poprawiają warunki środowiskowe w obrębie miasta.

Realizacja ustaleń planu ogólnego może prowadzić do lokalnych przekształceń przestrzennych związanych z rozwojem zabudowy oraz infrastruktury technicznej. Jednakże przyjęta w planie struktura stref planistycznych sprzyja zachowaniu ciągłości systemu przyrodniczego poprzez wyznaczenie terenów zieleni, obszarów otwartych oraz stref rekreacyjnych w obrębie doliny rzecznej.

W konsekwencji należy uznać, że realizacja ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń nie powinna prowadzić do istotnego naruszenia funkcjonowania lokalnego systemu przyrodniczego ani do przerywania ciągłości korytarzy ekologicznych związanych z doliną rzeki Drwęcy.

11. Obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

11.1 Identyfikacja obszarów szczególnie wrażliwych środowiskowo

Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń można wskazać kilka stref charakteryzujących się podwyższoną wrażliwością środowiskową, w których ewentualne zmiany zagospodarowania przestrzennego mogą prowadzić do bardziej odczuwalnych przekształceń środowiska przyrodniczego. Obszary te związane są przede wszystkim z elementami systemu przyrodniczego o wysokiej wartości ekologicznej oraz z terenami pełniącymi istotne funkcje hydrologiczne i krajobrazowe.

Najważniejszym obszarem szczególnie wrażliwym środowiskowo jest dolina rzeki Drwęcy, która przecina miasto w jego środkowej części i stanowi podstawowy element lokalnego systemu przyrodniczego. Dolina ta pełni funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym, umożliwiającego migrację gatunków zwierząt oraz utrzymanie ciągłości powiązań przyrodniczych pomiędzy różnymi obszarami o wysokich walorach ekologicznych. Jednocześnie jest ona elementem krajobrazu o szczególnym znaczeniu dla tożsamości przestrzennej miasta.

Znaczna część doliny Drwęcy objęta jest ochroną prawną w postaci rezerwatu przyrody „Rzeka Drwęca”, Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Drwęcy” PLH280001. W związku z tym obszary te należy uznać za szczególnie wrażliwe na wszelkie zmiany zagospodarowania przestrzennego, które mogłyby prowadzić do pogorszenia warunków siedliskowych lub zakłócenia funkcjonowania ekosystemów rzecznych.

Do obszarów wymagających szczególnej ochrony należy również zaliczyć tereny zieleni naturalnej oraz zadrzewienia występujące w granicach miasta i jego bezpośrednim otoczeniu. Obszary te pełnią istotną rolę w kształtowaniu lokalnego mikroklimatu, poprawie jakości

powietrza oraz utrzymaniu bioróżnorodności. Szczególne znaczenie mają kompleksy leśne zlokalizowane w południowej części miasta oraz zadrzewienia wzdłuż cieków wodnych i dróg.

Istotną kategorię obszarów wrażliwych stanowią także tereny podmokłe i obniżenia terenu związane z doliną rzeczną. Obszary te pełnią ważną funkcję retencyjną oraz wpływają na stabilizację lokalnych stosunków wodnych. Z punktu widzenia ochrony środowiska ich przekształcenie mogłoby prowadzić do zaburzenia naturalnych procesów hydrologicznych oraz zwiększenia ryzyka lokalnych podtopień.

11.2 Charakterystyka stanu środowiska na tych obszarach

Obszary szczególnie wrażliwe środowiskowo na terenie miasta Golub-Dobrzyń charakteryzują się stosunkowo wysokim stopniem zachowania naturalnych elementów środowiska przyrodniczego. Najbardziej wartościowym przyrodniczo fragmentem miasta jest dolina rzeki Drwęcy, w której zachowały się liczne siedliska przyrodnicze związane z ekosystemami rzecznyymi.

W dolinie rzeki występują zbiorowiska roślinne typowe dla terenów nadrzecznych, obejmujące między innymi zbiorowiska łąkowe, szuwarowe oraz łąkowe. Siedliska te stanowią miejsce występowania wielu gatunków roślin i zwierząt związanych z wilgotnymi środowiskami dolinnymi. W obrębie doliny funkcjonują również starorzecza oraz lokalne obniżenia terenowe, które pełnią ważną funkcję retencyjną oraz zwiększają różnorodność siedlisk przyrodniczych.

Rzeka Drwęca posiada szczególne znaczenie dla ochrony ichtiofauny, gdyż jest jednym z najważniejszych w Polsce cieków wodnych stanowiących naturalne siedlisko ryb wędrownych. Zachowanie wysokiej jakości wód oraz naturalnego charakteru koryta rzeki ma kluczowe znaczenie dla utrzymania tych funkcji ekologicznych.

W obrębie miasta istotną rolę odgrywają również tereny zieleni urządzonej, parki, ogrody działkowe oraz zadrzewienia przyuliczne. Elementy te tworzą sieć terenów biologicznie czynnych, które pełnią funkcje ekologiczne, rekreacyjne oraz krajobrazowe. Ich obecność wpływa korzystnie na jakość środowiska miejskiego poprzez ograniczenie efektu miejskiej wyspy ciepła, poprawę jakości powietrza oraz zwiększenie retencji wód opadowych.

Stan środowiska wodnego w obrębie analizowanego obszaru należy ocenić jako stosunkowo korzystny. Miasto znajduje się w zlewni rzeki Drwęcy oraz w obrębie Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Ruziec od dopływu z jeziora Ugoszcz do ujścia, której stan ekologiczny oceniany jest jako dobry. Podobnie dobry stan ilościowy i chemiczny charakteryzuje Jednolitą Część Wód Podziemnych nr 39, w której zlokalizowany jest obszar miasta.

11.3 Ocena skali możliwych zmian środowiskowych

Realizacja ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń może prowadzić do pewnych zmian w środowisku przyrodniczym, jednak ich skala będzie w dużej mierze uzależniona od sposobu

realizacji poszczególnych inwestycji oraz od zachowania zasad ochrony środowiska w procesie zagospodarowania przestrzennego.

Najbardziej odczuwalne zmiany mogą być związane z rozwojem funkcji mieszkaniowych, usługowych oraz gospodarczych w obszarach przeznaczonych pod zabudowę. Zmiany te mogą prowadzić do przekształcenia powierzchni biologicznie czynnych, zwiększenia powierzchni terenów uszczelnionych oraz wzrostu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Potencjalne oddziaływania mogą również dotyczyć lokalnych zmian stosunków wodnych związanych ze zwiększeniem powierzchni utwardzonych. Zjawisko to może wpływać na zmniejszenie naturalnej retencji wód opadowych oraz zwiększenie spływu powierzchniowego.

Jednocześnie należy podkreślić, że projekt planu ogólnego zakłada zachowanie terenów zieleni oraz obszarów otwartych, w szczególności w obrębie doliny rzeki Drwęcy. Rozwiązanie to znacząco ogranicza możliwość wystąpienia istotnych zmian środowiskowych na obszarach o najwyższej wartości przyrodniczej.

12. Rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływania na środowisko

12.1 Działania zapobiegawcze

Działania zapobiegawcze stanowią jeden z najważniejszych elementów systemu ochrony środowiska w procesie planowania przestrzennego. Ich podstawowym celem jest ograniczenie możliwości powstawania negatywnych oddziaływań środowiskowych już na etapie kształtowania polityki przestrzennej gminy, a więc jeszcze przed realizacją konkretnych inwestycji. W praktyce oznacza to takie formułowanie ustaleń planistycznych, które pozwalają na rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i gospodarczych przy jednoczesnym zachowaniu najważniejszych elementów systemu przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych.

W projekcie Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń szczególne znaczenie przypisano ochronie doliny rzeki Drwęcy, która stanowi główną oś przyrodniczą miasta oraz jeden z najważniejszych elementów regionalnego systemu ekologicznego. Dolina ta pełni funkcję korytarza ekologicznego umożliwiającego migrację gatunków roślin i zwierząt, a także stanowi obszar o wysokiej wartości krajobrazowej. W związku z tym w projekcie planu ogólnego przyjęto rozwiązania ograniczające możliwość lokalizacji intensywnej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki oraz zachowujące znaczną część doliny w formie terenów zieleni, obszarów otwartych oraz terenów rekreacyjnych.

Istotnym elementem działań zapobiegawczych jest również racjonalne kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez koncentrację rozwoju zabudowy na terenach już przekształconych lub przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących dokumentach planistycznych. Takie podejście pozwala ograniczyć zjawisko rozpraszania zabudowy oraz zmniejsza presję inwestycyjną na obszary o wysokich walorach przyrodniczych. W praktyce oznacza to preferowanie rozwoju zabudowy w obrębie istniejących struktur miejskich oraz w

ich bezpośrednim sąsiedztwie, gdzie możliwe jest wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Znaczącą rolę w ograniczaniu potencjalnych oddziaływań środowiskowych odgrywa również zachowanie odpowiedniego udziału terenów zieleni oraz powierzchni biologicznie czynnych w strukturze miasta. Tereny te wpływają korzystnie na jakość środowiska poprzez poprawę warunków mikroklimatycznych, zwiększenie retencji wód opadowych oraz ograniczenie zjawiska miejskiej wyspy ciepła. Zachowanie i rozwój systemu zieleni miejskiej jest zatem jednym z kluczowych elementów działań zapobiegawczych w zakresie ochrony środowiska.

12.2 Działania ograniczające oddziaływania

Działania ograniczające mają na celu zmniejszenie skali potencjalnych oddziaływań środowiskowych, które mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego. W przeciwieństwie do działań zapobiegawczych nie eliminują one całkowicie możliwości wystąpienia oddziaływań, lecz pozwalają na ich ograniczenie do poziomu akceptowalnego z punktu widzenia ochrony środowiska oraz jakości życia mieszkańców.

W przypadku miasta Golub-Dobrzyń szczególne znaczenie mają rozwiązania dotyczące gospodarki wodnej, w tym przede wszystkim gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi. Rozwój zabudowy miejskiej wiąże się z nieuniknionym zwiększeniem powierzchni utwardzonych, co może prowadzić do zmniejszenia naturalnej retencji oraz zwiększenia spływu powierzchniowego wód opadowych. W celu ograniczenia tych zjawisk istotne jest stosowanie rozwiązań sprzyjających retencji wód, takich jak zbiorniki retencyjne, systemy infiltracyjne czy powierzchnie przepuszczalne.

Istotnym elementem działań ograniczających jest również odpowiednie kształtowanie zieleni miejskiej, która pełni funkcję bufora ekologicznego pomiędzy terenami zabudowy a obszarami przyrodniczymi. Zadrzewienia oraz pasy zieleni mogą ograniczać rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza, zmniejszać poziom hałasu komunikacyjnego oraz poprawiać warunki klimatyczne w obrębie miasta.

Znaczącą rolę w ograniczaniu oddziaływań środowiskowych odgrywa także właściwe planowanie układu komunikacyjnego. Odpowiednie rozmieszczenie dróg oraz rozwój infrastruktury transportowej mogą ograniczać koncentrację ruchu samochodowego w obszarach o wysokiej wrażliwości środowiskowej oraz zmniejszać emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

12.3 Działania kompensacyjne

W przypadku gdy realizacja określonych przedsięwzięć prowadzi do nieuniknionych przekształceń środowiska przyrodniczego, możliwe jest zastosowanie działań kompensacyjnych mających na celu zrekompensowanie utraconych wartości przyrodniczych.

Kompensacja przyrodnicza polega na odtworzeniu lub stworzeniu nowych elementów środowiska o podobnej wartości ekologicznej w innym miejscu.

W warunkach miejskich działania kompensacyjne mogą polegać między innymi na rekultywacji terenów zdegradowanych, tworzeniu nowych terenów zieleni miejskiej, odtwarzaniu zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zwiększaniu powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zurbanizowanych. W niektórych przypadkach działania kompensacyjne mogą również obejmować odtworzenie siedlisk przyrodniczych lub tworzenie nowych elementów krajobrazu sprzyjających zachowaniu bioróżnorodności.

Istotnym elementem kompensacji przyrodniczej jest również zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miejskiej poprzez nasadzenia drzew i krzewów oraz rozwój parków i terenów rekreacyjnych. Tego rodzaju działania nie tylko rekompensują potencjalne straty przyrodnicze, lecz także przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.

12.4 Rozwiązania służące ochronie obszarów Natura 2000

Szczególne znaczenie w kontekście ochrony środowiska na terenie miasta Golub-Dobrzyń posiada specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Drwęcy. Obszar ten obejmuje fragment doliny rzecznej przebiegającej przez miasto i został ustanowiony w celu ochrony cennych siedlisk przyrodniczych oraz gatunków związanych z ekosystemami rzecznyymi.

W projekcie Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń przewidziano rozwiązania planistyczne, które mają na celu ograniczenie potencjalnych oddziaływań na ten obszar. Jednym z najważniejszych elementów tych rozwiązań jest zachowanie znacznej części doliny rzeki w formie terenów zieleni, terenów rekreacyjnych oraz obszarów otwartych, w których nie przewiduje się intensywnej zabudowy.

Takie podejście pozwala na utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz zachowanie naturalnego charakteru doliny rzecznej. Jednocześnie umożliwia ono zachowanie funkcji hydrologicznych doliny, w tym retencji wód oraz naturalnych procesów ekologicznych związanych z funkcjonowaniem ekosystemu rzeczego.

Istotne znaczenie dla ochrony obszaru Natura 2000 ma również zachowanie odpowiedniej jakości wód rzeki Drwęcy oraz ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z działalności miejskiej. W tym kontekście ważną rolę odgrywa rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz właściwe gospodarowanie wodami opadowymi i ściekami.

Podsumowując, przyjęte w projekcie planu ogólnego rozwiązania planistyczne sprzyjają zachowaniu integralności obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy oraz ograniczają ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony tego obszaru.

12.5 Szczegółowe środki minimalizujące dla poszczególnych komponentów środowiska

Realizacja ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń może powodować różnego rodzaju oddziaływania na środowisko przyrodnicze, jednak dzięki zastosowaniu odpowiednich rozwiązań planistycznych oraz technicznych możliwe jest ich skuteczne ograniczenie. Środki minimalizujące powinny być stosowane zarówno na etapie planowania przestrzennego, jak i na etapie realizacji inwestycji wynikających z ustaleń planu. Właściwe ich zastosowanie pozwala na zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem funkcjonalno-przestrzennym miasta a ochroną jego zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Jednym z kluczowych elementów ochrony środowiska na terenie miasta Golub-Dobrzyń jest zapewnienie właściwej ochrony zasobów wodnych. W kontekście lokalnych uwarunkowań szczególne znaczenie posiada rzeka Drwęca oraz jej dolina, która stanowi ważny element systemu hydrologicznego regionu oraz obszar o wysokiej wartości przyrodniczej.

Minimalizacja oddziaływań na wody powinna polegać przede wszystkim na ograniczaniu zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska wodnego. W tym celu istotne jest rozwijanie i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej oraz zapewnienie właściwego oczyszczania ścieków komunalnych. Ważnym elementem jest także odpowiednie gospodarowanie wodami opadowymi poprzez stosowanie systemów retencyjnych i infiltracyjnych, które umożliwiają częściowe zatrzymywanie wód opadowych w miejscu ich powstawania.

W kontekście ochrony wód szczególne znaczenie ma również zachowanie naturalnych terenów zalewowych w dolinie rzeki Drwęcy. Tereny te pełnią istotną funkcję retencyjną i przyczyniają się do stabilizacji stosunków wodnych. Ograniczenie zabudowy w ich obrębie stanowi istotny element minimalizowania potencjalnych zagrożeń hydrologicznych.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W celu ograniczenia oddziaływań na jakość powietrza atmosferycznego konieczne jest stosowanie rozwiązań sprzyjających redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza. W przypadku miasta Golub-Dobrzyń głównymi źródłami emisji pozostają sektor komunalno-bytowy oraz transport drogowy.

Działania minimalizujące powinny obejmować przede wszystkim rozwój systemów ogrzewania opartych na bardziej ekologicznych źródłach energii oraz stopniowe ograniczanie wykorzystania paliw stałych w indywidualnych systemach grzewczych. Istotne znaczenie ma również rozwój zieleni miejskiej, która wpływa korzystnie na jakość powietrza poprzez wychwytywanie zanieczyszczeń oraz poprawę warunków mikroklimatycznych.

Ważnym elementem ograniczania emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych jest również racjonalne kształtowanie układu komunikacyjnego oraz wspieranie rozwoju transportu zbiorowego i infrastruktury rowerowej. Działania te mogą przyczynić się do ograniczenia natężenia ruchu samochodowego w centralnych częściach miasta.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb

W procesie zagospodarowania przestrzennego istotne znaczenie ma również ochrona powierzchni ziemi oraz gleb przed degradacją. Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń procesy degradacyjne związane są przede wszystkim z urbanizacją oraz rozwojem infrastruktury komunikacyjnej.

Minimalizacja oddziaływań w tym zakresie powinna polegać przede wszystkim na ograniczaniu nadmiernego uszczelniania powierzchni terenu oraz na racjonalnym gospodarowaniu przestrzenią. W szczególności należy dążyć do wykorzystania terenów już przekształconych oraz ograniczać zajmowanie nowych terenów o wysokiej wartości przyrodniczej.

Istotnym elementem ochrony gleb jest także odpowiednie gospodarowanie odpadami oraz zapobieganie zanieczyszczeniom wynikającym z działalności transportowej i komunalnej.

Ochrona krajobrazu

Krajobraz miasta Golub-Dobrzyń stanowi istotny element jego tożsamości przestrzennej oraz ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Szczególne znaczenie krajobrazowe posiada dolina rzeki Drwęcy oraz historyczna zabudowa staromiejska z dominantą zamku golubskiego.

Minimalizacja oddziaływań krajobrazowych powinna polegać przede wszystkim na zachowaniu czytelności historycznej struktury przestrzennej miasta oraz na ochronie najważniejszych elementów krajobrazu kulturowego. W praktyce oznacza to między innymi ograniczenie intensywnej zabudowy w obszarach o wysokich walorach krajobrazowych oraz zachowanie ciągłości terenów zieleni w dolinie rzeki.

Istotnym elementem ochrony krajobrazu jest również właściwe kształtowanie nowych form zabudowy w sposób harmonizujący z istniejącą strukturą urbanistyczną oraz otoczeniem przyrodniczym.

Ochrona różnorodności biologicznej

Ochrona różnorodności biologicznej stanowi jeden z podstawowych celów polityki środowiskowej i powinna być uwzględniana w procesie planowania przestrzennego. Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń szczególne znaczenie w tym zakresie posiada dolina rzeki Drwęcy, która stanowi ważne siedlisko wielu gatunków roślin i zwierząt.

Minimalizacja oddziaływań na różnorodność biologiczną powinna polegać przede wszystkim na zachowaniu ciągłości korytarzy ekologicznych oraz ochronie terenów zieleni naturalnej. Ważne jest także utrzymanie zadrzewień śródpolnych, przydrożnych oraz nadwodnych, które stanowią miejsca bytowania wielu gatunków zwierząt.

Ochrona obszarów Natura 2000

Na obszarze miasta Golub-Dobrzyń znajduje się specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Drwęcy. Ochrona tego obszaru wymaga szczególnego uwzględnienia w procesie planowania przestrzennego.

W celu minimalizacji oddziaływań na obszar Natura 2000 konieczne jest przede wszystkim ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzecznej. Zachowanie naturalnego charakteru doliny oraz utrzymanie odpowiedniej jakości wód rzeki Drwęcy stanowią podstawowy warunek ochrony siedlisk i gatunków objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000.

Wdrożenie powyższych środków minimalizujących pozwoli na ograniczenie potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń oraz przyczyni się do zachowania wysokiej jakości środowiska przyrodniczego miasta.

13. Analiza wariantowa i rozwiązania alternatywne

13.1 Wariant przyjęty w projekcie planu

Wariant przyjęty w projekcie Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń zakłada uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta w oparciu o istniejące uwarunkowania środowiskowe, społeczne oraz gospodarcze, a także o obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Przyjęte rozwiązanie planistyczne opiera się przede wszystkim na racjonalnym wykorzystaniu terenów już przeznaczonych pod zabudowę oraz na zachowaniu najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i krajobrazowego.

W projekcie planu ogólnego przyjęto zasadę niewyznaczania nowych terenów zabudowy mieszkaniowej poza obszarami wskazanymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Analizy demograficzne oraz analizy chłonności terenów inwestycyjnych wykazały bowiem, że istniejące zasoby terenów przeznaczonych pod zabudowę są wystarczające do zaspokojenia przewidywanych potrzeb rozwojowych miasta w perspektywie planistycznej. W związku z tym rozwój funkcji mieszkaniowej w mieście opiera się przede wszystkim na wykorzystaniu terenów już przeznaczonych pod zabudowę oraz na racjonalnym zagospodarowaniu obszarów znajdujących się w obrębie istniejącej struktury miejskiej.

Istotnym elementem przyjętego wariantu jest również ochrona najważniejszych elementów systemu przyrodniczego miasta, w szczególności doliny rzeki Drwęcy. Obszar ten stanowi kluczowy element systemu ekologicznego regionu, a jednocześnie posiada wysokie walory krajobrazowe i rekreacyjne. W projekcie planu ogólnego dolina rzeki została w dużej mierze zachowana jako obszar o dominującej funkcji przyrodniczej i rekreacyjnej, co sprzyja utrzymaniu ciągłości korytarzy ekologicznych oraz ochronie siedlisk przyrodniczych.

Przyjęty wariant planu ogólnego uwzględnia również potrzebę dalszego rozwoju funkcji usługowych oraz gospodarczych, jednak ich lokalizacja została powiązana przede wszystkim z terenami już przekształconymi lub przeznaczonymi pod tego typu funkcje w obowiązujących dokumentach planistycznych. Takie rozwiązanie pozwala na ograniczenie presji inwestycyjnej na obszary przyrodniczo cenne oraz sprzyja racjonalnemu wykorzystaniu istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

13.2 Możliwe warianty alternatywne

W procesie sporządzania Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń analizowano różne możliwości kształtowania struktury przestrzennej miasta, które mogłyby stanowić alternatywę dla przyjętego rozwiązania planistycznego. Rozważania te dotyczyły przede wszystkim sposobu rozmieszczenia poszczególnych funkcji przestrzennych, w szczególności zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz gospodarczej, a także stopnia ochrony terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Należy jednak podkreślić, że w przypadku miasta Golub-Dobrzyń możliwości kształtowania wariantów alternatywnych były w istotnym stopniu ograniczone przez uwarunkowania formalnoprawne oraz analizy zapotrzebowania na nowe tereny zabudowy. W szczególności w zakresie terenów mieszkaniowych przyjęto zasadę niewyznaczania nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę poza terenami już wskazanymi w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Analizy demograficzne oraz analizy chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę wykazały bowiem, że istniejące zasoby terenów mieszkaniowych są wystarczające do zaspokojenia przewidywanych potrzeb rozwojowych miasta w perspektywie planistycznej.

W związku z powyższym nie rozważano wariantu zakładającego rozszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej na nowe obszary niezagospodarowane, w szczególności na tereny o wysokich walorach przyrodniczych, takie jak dolina rzeki Drwęcy czy inne obszary pełniące funkcje ekologiczne i krajobrazowe. Takie rozwiązanie byłoby nieuzasadnione zarówno z punktu widzenia potrzeb rozwojowych miasta, jak i zasad zrównoważonego gospodarowania przestrzenią.

Analizowany był natomiast wariant zakładający odmienne rozmieszczenie niektórych funkcji gospodarczych i usługowych w granicach miasta. Wariant taki mógłby potencjalnie sprzyjać intensyfikacji rozwoju gospodarczego, jednak w przypadku niewłaściwego rozmieszczenia terenów inwestycyjnych mógłby prowadzić do zwiększenia uciążliwości środowiskowych, w tym wzrostu emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu komunikacyjnego oraz presji na tereny mieszkaniowe.

Rozważany był również wariant polegający na zachowaniu dotychczasowego modelu prowadzenia polityki przestrzennej opartego wyłącznie na ustaleniach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, bez sporządzania planu ogólnego. Wariant taki nie był jednak możliwy do przyjęcia ze względu na zmiany w systemie planowania przestrzennego wprowadzone ustawą z dnia 7 lipca 2023 r., które przewidują zastąpienie studium nowym dokumentem planistycznym – planem ogólnym gminy.

W konsekwencji uznano, że najbardziej racjonalnym rozwiązaniem jest przyjęcie wariantu polegającego na uporządkowaniu struktury przestrzennej miasta w oparciu o istniejące tereny przeznaczone pod zabudowę oraz na zachowaniu obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, w szczególności doliny rzeki Drwęcy. Takie podejście umożliwia prowadzenie

spójnej polityki przestrzennej przy jednoczesnym ograniczeniu presji urbanizacyjnej na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo.

13.3 Uzasadnienie wyboru przyjętego rozwiązania

Przyjęty w projekcie Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń wariant zagospodarowania przestrzennego został uznany za najbardziej racjonalny i zrównoważony z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego miasta oraz ochrony środowiska przyrodniczego.

Jednym z głównych argumentów przemawiających za wyborem tego rozwiązania jest racjonalne gospodarowanie przestrzenią poprzez wykorzystanie terenów już przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Takie podejście pozwala na uniknięcie nadmiernego rozpraszania zabudowy oraz ogranicza potrzebę przekształcania nowych terenów o wysokiej wartości przyrodniczej lub krajobrazowej.

Istotne znaczenie ma również zachowanie i ochrona doliny rzeki Drwęcy, która stanowi najważniejszy element systemu przyrodniczego miasta oraz obszar objęty różnymi formami ochrony przyrody, w tym ochroną w ramach sieci Natura 2000. Przyjęte w planie rozwiązania planistyczne pozwalają na utrzymanie naturalnego charakteru doliny rzecznej oraz ograniczają możliwość lokalizacji intensywnej zabudowy w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Wariant przyjęty w projekcie planu ogólnego sprzyja także utrzymaniu ładu przestrzennego poprzez wyraźne określenie stref planistycznych oraz zasad zagospodarowania poszczególnych obszarów miasta. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie spójnej polityki przestrzennej oraz ograniczenie konfliktów przestrzennych pomiędzy różnymi funkcjami zagospodarowania.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za przyjęciem tego wariantu jest konieczność dostosowania dokumentów planistycznych miasta do zmian w systemie planowania przestrzennego wprowadzonych ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan ogólny stanowi obecnie podstawowy dokument określający kierunki polityki przestrzennej gminy i umożliwia dalsze prowadzenie prac planistycznych, w tym sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W rezultacie przyjęte rozwiązania planistyczne należy uznać za optymalne zarówno z punktu widzenia potrzeb rozwojowych miasta Golub-Dobrzyń, jak i z punktu widzenia ochrony jego zasobów przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych.

13.4 Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń nie stwierdzono istotnych trudności wynikających z niedostatków techniki ani z braku dostępnych danych środowiskowych. Analiza została przeprowadzona w oparciu o szeroki zakres materiałów źródłowych, obejmujących zarówno dokumenty planistyczne, jak i dane środowiskowe pochodzące z instytucji publicznych.

Podstawę opracowania stanowiły aktualne dokumenty planistyczne oraz strategiczne dotyczące rozwoju miasta, a także dane pochodzące z Państwowego Monitoringu Środowiska, materiały kartograficzne oraz dane dotyczące jakości powietrza, stanu wód powierzchniowych i podziemnych, a także form ochrony przyrody. Wykorzystano również informacje udostępniane przez instytucje zajmujące się monitoringiem środowiska, w tym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne jednostki administracji publicznej.

Istotnym elementem materiałów wyjściowych wykorzystanych w trakcie sporządzania niniejszej prognozy były również wcześniejsze opracowania środowiskowe sporządzone dla dokumentów planistycznych obowiązujących na terenie miasta. Znaczna część obszaru miasta Golub-Dobrzyń objęta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym przy opracowywaniu prognozy wykorzystano również dane i analizy zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla poszczególnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmian.

Dodatkowymi źródłami informacji były opracowania ekofizjograficzne sporządzone dla obszaru miasta, które zawierają szczegółową charakterystykę uwarunkowań środowiskowych, w tym dotyczących rzeźby terenu, budowy geologicznej, warunków wodnych, szaty roślinnej oraz systemu przyrodniczego miasta. Opracowania te stanowiły istotny materiał analityczny umożliwiający ocenę powiązań pomiędzy ustaleniami planu ogólnego a poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego.

Należy jednak zaznaczyć, że prognoza oddziaływania na środowisko ma charakter strategiczny i odnosi się do ogólnych kierunków zagospodarowania przestrzennego określonych w planie ogólnym. Dokument ten nie przesądza o lokalizacji konkretnych inwestycji ani o szczegółowych parametrach ich realizacji. W związku z tym szczegółowa ocena oddziaływań środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć będzie możliwa dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub w ramach procedur oceny oddziaływania na środowisko prowadzonych dla poszczególnych inwestycji.

14. Metody sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń została sporządzona z wykorzystaniem metod analitycznych stosowanych w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko dla dokumentów planistycznych. Celem zastosowanych metod było określenie możliwych oddziaływań ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego oraz identyfikacja potencjalnych zagrożeń związanych z realizacją przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Podstawową metodą wykorzystaną w opracowaniu była analiza ekspercka, polegająca na ocenie potencjalnych oddziaływań planu na środowisko w oparciu o wiedzę specjalistyczną z zakresu ochrony środowiska, planowania przestrzennego oraz gospodarki przestrzennej. Analiza ta uwzględniała zarówno istniejące uwarunkowania środowiskowe miasta, jak i przewidywane zmiany wynikające z realizacji ustaleń planu ogólnego.

Istotnym elementem procesu sporządzania prognozy była również analiza dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. W szczególności uwzględniono dokumenty dotyczące polityki przestrzennej i ochrony środowiska, takie jak plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, strategię rozwoju województwa, programy ochrony środowiska oraz dokumenty planistyczne dotyczące miasta Golub-Dobrzyń.

W trakcie opracowania prognozy wykorzystano także analizę materiałów kartograficznych oraz danych środowiskowych pochodzących z instytucji publicznych. W szczególności korzystano z danych Państwowego Monitoringu Środowiska, danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, materiałów Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska dotyczących obszarów Natura 2000 oraz danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

W celu oceny potencjalnych oddziaływań na środowisko zastosowano również analizę powiązań pomiędzy ustaleniami planu a poszczególnymi elementami środowiska. Analiza ta polegała na identyfikacji możliwych oddziaływań bezpośrednich, pośrednich oraz skumulowanych, które mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego.

Zastosowane metody pozwoliły na kompleksową ocenę potencjalnych skutków środowiskowych realizacji planu ogólnego oraz na wskazanie działań minimalizujących ewentualne negatywne oddziaływania.

15. Monitoring skutków realizacji ustaleń planu

Monitoring skutków realizacji ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń stanowi istotny element systemu zarządzania środowiskiem oraz narzędzie umożliwiające ocenę wpływu polityki przestrzennej miasta na stan środowiska przyrodniczego. Celem monitoringu jest bieżąca analiza zmian zachodzących w środowisku oraz identyfikacja ewentualnych zagrożeń wynikających z realizacji ustaleń planu.

Monitoring powinien obejmować przede wszystkim analizę zmian w podstawowych komponentach środowiska przyrodniczego, w tym w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poziomu hałasu oraz zmian w strukturze użytkowania terenów. Szczególne znaczenie posiada obserwacja zmian zachodzących w dolinie rzeki Drwęcy, która stanowi jeden z najważniejszych elementów systemu przyrodniczego miasta.

W ramach monitoringu wskazane jest również prowadzenie analizy zmian w zakresie powierzchni terenów biologicznie czynnych oraz terenów zieleni miejskiej. Obserwacja tych zmian pozwala na ocenę wpływu procesów urbanizacyjnych na lokalne warunki środowiskowe oraz na funkcjonowanie systemu przyrodniczego miasta.

Monitoring realizacji ustaleń planu może być prowadzony w oparciu o dane pochodzące z istniejących systemów monitoringu środowiska, w szczególności z Państwowego Monitoringu Środowiska oraz z danych gromadzonych przez organy administracji publicznej. Istotne

znaczenie mogą mieć również dane statystyczne dotyczące zmian w strukturze użytkowania gruntów oraz rozwoju infrastruktury miejskiej.

Z punktu widzenia skuteczności monitoringu istotne jest prowadzenie analiz w sposób cykliczny, umożliwiający porównywanie zmian w dłuższym okresie czasu. Wyniki monitoringu mogą stanowić podstawę do wprowadzania ewentualnych korekt w polityce przestrzennej miasta oraz do podejmowania działań służących poprawie jakości środowiska.

16. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z przepisami dotyczącymi strategicznej oceny oddziaływania na środowisko konieczne jest rozważenie możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko w przypadku realizacji ustaleń dokumentu planistycznego. Analiza taka polega na ocenie, czy działania przewidziane w dokumencie mogą powodować skutki środowiskowe wykraczające poza granice państwa.

W przypadku Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko należy uznać za znikomą. Wynika to przede wszystkim z lokalnego charakteru ustaleń planu oraz z jego niewielkiego zasięgu przestrzennego, ograniczonego do granic administracyjnych miasta.

Miasto Golub-Dobrzyń położone jest w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w znacznej odległości od granic państwowych. Najbliższe granice Polski znajdują się w odległości kilkuset kilometrów od analizowanego obszaru, co praktycznie wyklucza możliwość bezpośredniego oddziaływania planu ogólnego na środowisko innych państw.

Ponadto ustalenia planu ogólnego mają charakter ogólny i dotyczą przede wszystkim określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta, w tym wyznaczenia stref planistycznych oraz zasad kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Dokument nie przewiduje realizacji przedsięwzięć o charakterze ponadregionalnym, które mogłyby generować oddziaływania środowiskowe o zasięgu międzynarodowym.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania należy stwierdzić, że realizacja ustaleń Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko. W związku z tym nie zachodzi konieczność prowadzenia procedury transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

17. Wnioski końcowe

Przeprowadzona analiza uwarunkowań środowiskowych oraz ocena potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń pozwala sformułować szereg wniosków dotyczących wpływu planowanego dokumentu na środowisko przyrodnicze oraz przestrzeń miasta.

Miasto Golub-Dobrzyń charakteryzuje się znacznymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, wynikającymi przede wszystkim z położenia w dolinie rzeki Drwęcy oraz z obecności licznych terenów zieleni, zadrzewień oraz obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody. Szczególne znaczenie posiada dolina Drwęcy, która pełni funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym oraz stanowi element sieci Natura 2000 „Dolina Drwęcy”. Obszar ten posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, a jego ochrona stanowi jeden z kluczowych elementów polityki przestrzennej miasta.

Analiza istniejącego stanu środowiska wskazuje, że zasadnicze komponenty środowiska przyrodniczego, takie jak wody powierzchniowe i podziemne, gleby, szata roślinna oraz krajobraz, pozostają w stosunkowo dobrym stanie. Największa presja środowiskowa związana jest z działalnością człowieka, w szczególności z rozwojem transportu drogowego, emisją zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego oraz procesami urbanizacyjnymi prowadzącymi do przekształcania powierzchni gruntów.

Projekt planu ogólnego miasta Golub-Dobrzyń został opracowany z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz lokalnych uwarunkowań środowiskowych. Ustalenia planu przewidują uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta poprzez wyznaczenie stref planistycznych odpowiadających charakterowi istniejącego zagospodarowania oraz kierunkom rozwoju przestrzennego. Przyjęte rozwiązania w znacznym stopniu opierają się na istniejącej strukturze urbanistycznej miasta oraz na terenach już przekształconych w wyniku wcześniejszej działalności inwestycyjnej.

Istotnym elementem projektu planu ogólnego jest zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego miasta, w szczególności poprzez utrzymanie terenów doliny rzeki Drwęcy jako obszarów o dominującej funkcji przyrodniczej, krajobrazowej i rekreacyjnej. Rozwiązanie to sprzyja ochronie korytarzy ekologicznych oraz ogranicza ryzyko fragmentacji siedlisk przyrodniczych.

Analiza przewidywanych oddziaływań wskazuje, że realizacja ustaleń planu ogólnego nie będzie powodowała znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Potencjalne oddziaływania mogą mieć charakter lokalny i będą związane przede wszystkim z realizacją nowych inwestycji budowlanych oraz rozwojem infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Oddziaływania te będą jednak ograniczone przestrzennie i możliwe do zminimalizowania poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań planistycznych, technicznych oraz środowiskowych.

Szczegółowa analiza wykazała również, że ustalenia planu ogólnego nie będą powodowały negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy” ani na integralność tego obszaru. Przyjęte rozwiązania planistyczne ograniczają możliwość lokalizacji intensywnej zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie doliny rzecznej oraz sprzyjają zachowaniu naturalnego charakteru tego obszaru.

Istotnym elementem oceny było również rozważenie wariantu polegającego na braku realizacji planu ogólnego. Analiza wykazała, że brak uchwalenia tego dokumentu mógłby prowadzić do powstania trudności w prowadzeniu spójnej polityki przestrzennej miasta oraz do ograniczenia

możliwości sporządzania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W dłuższej perspektywie mogłoby to sprzyjać powstawaniu konfliktów przestrzennych oraz utrudniać skuteczną ochronę walorów środowiskowych i krajobrazowych miasta.

Warto również podkreślić, że obszar miasta Golub-Dobrzyń w znacznym stopniu objęty jest już miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzono wcześniej strategiczne oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym wiele potencjalnych oddziaływań środowiskowych zostało już przeanalizowanych na wcześniejszych etapach planowania przestrzennego.

Na podstawie przeprowadzonej analizy można stwierdzić, że projekt Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń jest dokumentem zgodnym z zasadami ochrony środowiska oraz z celami polityki przestrzennej i środowiskowej określonymi w dokumentach krajowych i regionalnych. Realizacja ustaleń planu nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, a przyjęte rozwiązania planistyczne sprzyjają zachowaniu równowagi pomiędzy rozwojem przestrzennym miasta a ochroną jego zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

W związku z powyższym można uznać, że przyjęcie planu ogólnego miasta Golub-Dobrzyń stanowi istotny element racjonalnego i zrównoważonego kształtowania przestrzeni miejskiej oraz skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego miasta.

18. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejszy dokument stanowi **streszczenie prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń**. Prognoza została przygotowana w celu oceny, czy planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta mogą mieć wpływ na środowisko przyrodnicze oraz warunki życia mieszkańców. Dokument jest elementem procedury planistycznej związanej ze sporządzaniem planu ogólnego miasta.

Plan ogólny jest nowym dokumentem planistycznym wprowadzonym przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zastępuje on dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i stanowi podstawę prowadzenia polityki przestrzennej gminy. Określa on ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego miasta, kierunki jego rozwoju oraz sposób ochrony środowiska, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu sprawdzenie, czy ustalenia planu ogólnego są bezpieczne dla środowiska oraz czy nie spowodują negatywnych zmian w przyrodzie. W ramach opracowania przeanalizowano obecny stan środowiska miasta, zidentyfikowano najważniejsze zagrożenia oraz oceniono możliwe skutki realizacji planu. Przeprowadzono również analizę wariantową, która pozwala ocenić, jak mogłoby zmieniać się środowisko w przypadku braku przyjęcia planu.

Miasto Golub-Dobrzyń położone jest w województwie kujawsko-pomorskim, w dolinie rzeki Drwęcy. Jest to obszar o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Ważnym elementem środowiska jest dolina Drwęcy, która pełni funkcję korytarza ekologicznego i stanowi część obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy”. Na terenie miasta znajdują się także

obszary chronione, w tym rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy. Obszary te są szczególnie istotne z punktu widzenia ochrony przyrody i bioróżnorodności.

Środowisko przyrodnicze miasta jest zróżnicowane. W dolinie rzeki występują łąki, zarośla i siedliska wodno-błotne, które stanowią ważne miejsce życia wielu gatunków zwierząt, w tym bobra i wydry. Rzeka Drwęca jest również ważnym siedliskiem ryb wędrownych. Na terenach wysoczyznowych dominują grunty rolne oraz obszary zabudowane, natomiast w części miasta występują także lasy oraz tereny zieleni miejskiej.

Analiza jakości środowiska wskazuje, że największe zagrożenia związane są z działalnością człowieka. Dotyczą one przede wszystkim emisji zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów ogrzewania budynków oraz transportu drogowego. Istotnym źródłem emisji jest także ruch samochodowy na drogach wojewódzkich przebiegających przez miasto. W sezonie grzewczym może dochodzić do pogorszenia jakości powietrza, zwłaszcza w związku ze spalaniem paliw stałych w gospodarstwach domowych.

Innym ważnym zagrożeniem dla środowiska jest możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Może ono wynikać między innymi ze spływu zanieczyszczeń z terenów rolniczych, niewłaściwego gospodarowania ściekami lub nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. Jednocześnie wyniki monitoringu środowiskowego wskazują, że stan wód w analizowanych jednolitych częściach wód oceniany jest jako dobry.

Na jakość środowiska w mieście wpływa również hałas komunikacyjny związany z ruchem pojazdów. Największe natężenie hałasu występuje wzdłuż głównych dróg przebiegających przez miasto. Z kolei oddziaływanie pól elektromagnetycznych jest niewielkie, ponieważ na terenie miasta nie występują linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia stanowiące istotne źródło takich oddziaływań.

Przeprowadzona analiza wykazała, że realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Plan zakłada rozwój miasta przede wszystkim w oparciu o już istniejącą strukturę zabudowy oraz tereny wcześniej przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie uwzględnia konieczność ochrony najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego, w szczególności doliny rzeki Drwęcy.

W projekcie planu przewidziano również rozwiązania mające na celu ograniczenie ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko. Obejmują one między innymi ochronę terenów zieleni, zachowanie korytarzy ekologicznych, racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Plan uwzględnia także potrzebę ochrony krajobrazu oraz dziedzictwa kulturowego miasta, w tym historycznego układu staromiejskiego i zespołu zamkowego.

Podsumowując, wyniki przeprowadzonej prognozy wskazują, że **plan ogólny miasta Golub-Dobrzyń jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju** i uwzględnia potrzebę ochrony środowiska przyrodniczego. Realizacja jego ustaleń nie powinna prowadzić do znaczących

negatywnych zmian w środowisku, a w wielu przypadkach może przyczynić się do uporządkowania struktury przestrzennej miasta oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

19. Oświadczenie autora prognozy

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu Ogólnego Miasta Golub-Dobrzyń została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz z wykorzystaniem aktualnej wiedzy z zakresu ochrony środowiska i planowania przestrzennego.

Oświadczam również, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dotyczące kwalifikacji osób sporządzających prognozy oddziaływania na środowisko.

Prognoza została wykonana w sposób rzetelny i obiektywny, z wykorzystaniem dostępnych materiałów źródłowych, danych środowiskowych oraz dokumentów planistycznych dotyczących obszaru miasta Golub-Dobrzyń.

Autor prognozy:

mgr inż. arch. Aleksandra Lewna

Imię i nazwisko

Data sporządzenia prognozy:

grudzień 2025/marzec 2026

Podpis:

mgr inż. arch. Aleksandra Lewna
PROJEKTANT W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM
(art. 5 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu
przestrzennym Dz.U.2015.199)